

L'enquesta de condicions de vida de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials

Primers resultats, síntesi

Àrea de Drets Socials

BCN

Març 2017

Ajuntament de
Barcelona

**LES CONDICIONS DE VIDA DE LES PERSONES USUÀRIES DELS CENTRES
DE SERVEIS SOCIALS DE BARCELONA**

ÍNDEX

I. INTRODUCCIÓ.....	1
II. METODOLOGIA.....	3
III. PERFIL SOCIODEMOGRÀFIC.....	5
3.1 El sexe.....	5
3.2 Les edats.....	5
3.3 L'origen.....	6
3.4 El nivell d'estudis.....	7
3.5 L'estat civil.....	8
3.6 Tipologia de la llars.....	8
3.7 Persones usuàries entrevistades dels Centres de Serveis Socials segons àmbit territorial.....	9
IV. HABITATGE.....	10
4.2 Cost d'accés a l'habitatge.....	12
4.3 Pes del costos de subministrament en la llar.....	13
4.4 Prestacions a l'habitatge.....	14
4.5 Mobilitat residencial.....	14
V. POBRESA ENERGÈTICA.....	15
5.1 Distribució territorial de la pobresa energètica.....	15
5.2 Ingressos i pobresa energètica.....	16
5.3 Pobresa energètica i tipologia de la llar.....	17
VI. POBRESA I PRIVACIÓ MATERIAL.....	18
6.1 Situació econòmica.....	18
6.2 Pobresa relativa i severa.....	19
6.3 Privació material.....	19
6.4 Ingressos del sistema públic.....	22
6.5 Dificultats econòmiques.....	23
VII. MERCAT LABORAL.....	27
7.1 Situació laboral.....	27
7.2 Les persones ocupades.....	28
7.3 Característiques de les persones en situació d'atur.....	30
7.4 Ingressos del treball.....	31
VIII. BRETXA DIGITAL.....	33
IX. SALUT.....	35
9.1 Salut en general.....	35
9.2 Salut i edat.....	37
9.3 Salut i motiu de visita als CSS.....	37

9.4 Salut i nivell de estudis	38
X. DESIGUALTAT DE GÈNERE	39
10.1 Desigualtat en formació	39
10.2 Desigualtat en treball	39
10.3 Desigualtat en ingressos.....	41
10.4 Desigualtat en salut.....	42
XI. VALORACIO DELS SERVEIS SOCIALS.....	43
11.1. Motius de la visita als Centres de Serveis Socials	43
11.2. Valoració de l'atenció rebuda	44
11.3. Valoració de l'impacte de l'atenció	45

ÍNDIX DE FIGURES

FIGURA 1: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades	9
FIGURA 2: Percentatge de d'enquestats amb problemes per mantenir una temperatura suficient càlida a la llar durant els mesos freds per districte.....	15
FIGURA 3: Valoració de l'atenció rebuda.....	45

ÍNDIX DE TAULES

TAULA 1: Cost mig mensual de les despeses de la llar (cost mig d'accés a l'habitatge i cost mig dels subministraments).....	13
TAULA 2: Motius dels usuaris dels Centres de Serveis Socials per canviar d'habitatge en els propers 6 mesos	14
TAULA 3: Pobresa energètica per taxa de risc a la pobresa relativa i severa	16
TAULA 4: Pobresa energètica i endarreriment en el pagament de rebuts	17
TAULA 5: Ingressos equivalents i renda neta per llar de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials	18
TAULA 6: Import dels ingressos mitjos mensuals procedent del sistema públic d'assistència social o d'alguna institució sense ànim de lucre.....	23
TAULA 7: Mitjana d'ingressos de les llars amb infants dependents dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons privació material	25
TAULA 8: Taxes d'activitat i atur	27
TAULA 9: Temps mig setmanal dedicat a la feina principal de les persones que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials (hores/setmana).....	28
TAULA 10: Temps mig de recerca de feina de les persones en situació d'atur que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials	30
Taula 11: Renda monetària de l'assalariat durant 2015	32
TAULA 12: A la seva llar es poden permetre internet?	33
TAULA 13: Acudeix al centre amb alguna temàtica que està relacionada amb l'atenció a la dependència?.....	37

TAULA 14: Temps mitjà setmanal dedicat a la feina principal segon sexe	41
TAULA 15: Motius per la visita de els CSS	44
TAULA 16: Valoració de l'impacte de l'atenció	46

ÍNDEX DE GRÀFICS

GRÀFIC 1: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades segons sexe.....	5
GRÀFIC 2: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades segons franja d'edat	6
GRÀFIC 3: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades segons país de naixement	7
GRÀFIC 4: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades segons nivell d'estudis	7
GRÀFIC 5: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades segons estat civil....	8
GRÀFIC 6: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades segons tipologia de la llar	8
GRÀFIC 7: Règim de tinença de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades.....	10
GRÀFIC 8: Taxes de risc a la pobresa moderada, severa i extrema segons règim de tinença de l'habitatge principal. Barcelona, 2016. Llars dels usuaris de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona (Llindar de risc a la pobresa de Catalunya 2015: 9.667,3 €)	11
GRÀFIC 9: Ingressos equivalents a la llar segons règim de tinença de l'habitatge principal. Llars dels usuaris de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona.....	11
GRÀFIC 10: Import mig mensual del lloguer vs. Import mig dels préstecs hipotecaris dels usuaris de serveis socials.....	12
GRÀFIC 11: Percentatge del cost del subministrament en relació al cost total de subministrament	13
GRÀFIC 12: Usuaris que reben prestacions per fer front a les despeses d'habitatge.....	14
GRÀFIC 13: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials que declaren que tots els membres de la llar tenen previst canviar d'habitatge en els propers 6 mesos	14
GRÀFIC 14: Pot mantenir el seu habitatge a una temperatura suficientment càlida durant els mesos freds?	15
GRÀFIC 15: Pobresa energètica i mitjana d'ingressos mitjans equivalents a la llar.....	16
GRÀFIC 16: Llars que pateixen pobresa energètica segons composició	17
GRÀFIC 17: Taxa de risc a la pobresa relativa i severa (60% i 30% mediana de Catalunya) de les llars de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials.....	19
GRÀFIC 18: Privació material severa de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials. 20	
GRÀFIC 19: Percentatge de llars segons privació material severa	21
GRÀFIC 20: Mitjana d'ingressos equivalents de les llars dels usuaris de Serveis Socials segons si es troben en situació de privació material severa	21
GRÀFIC 21: Percentatge de llars segons tipologia i situació de privació material severa.....	22
GRÀFIC 22: Persones usuàries de Serveis Socials que van rebre algun ingrés procedent del sistema públic d'assistència social o d'alguna institució sense ànim de lucre	23

GRÀFIC 23: Llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons si han tingut un retard en pagaments de rebuts (hipoteca, rebuts o subministres) i situació de pobresa severa	24
GRÀFIC 24: Llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons si han tingut un retard en pagaments de rebuts (hipoteca, rebuts o subministres) i situació de pobresa relativa.....	24
GRÀFIC 25: Dificultats de les llars per arribar a final de mes	26
GRÀFIC 26: Situació laboral de les persones que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials	27
GRÀFIC 27: Categoria professional.....	28
GRÀFIC 28: Motius pels que les persones ocupades que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials treballen menys de 30 hores setmanals.....	29
GRÀFIC 29: Persones ocupades que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons tipologia de contracte	29
GRÀFIC 30: Persones ocupades que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons el risc que tenen a perdre la seva feina actual en els propers sis mesos.....	30
GRÀFIC 31: Raó principal per la que les persones en situació d'atur que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials es van quedar sense la seva darrera feina.....	31
GRÀFIC 32: Persones no ocupades que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons si els agradaria treballar	31
GRÀFIC 33: Persones que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons van rebre, durant el 2015, algun salari o retribució	32
GRÀFIC 34: A la seva llar es poden permetre internet? Per tipus de Llar (EU-SILC)	34
GRÀFIC 35: Estat de salut en general	35
GRÀFIC 36: En els darrers 12 mesos, ha tingut algun problema de salut important que li limités les activitats durant un mínim de 15 dies?	36
GRÀFIC 37: Estat de salut autopercebut general i presència de problemes greus de salut	36
GRÀFIC 38: Salut i edat.....	37
GRÀFIC 39: Estat de salut i nivell de estudis	38
GRÀFIC 40: Nivell d'estudis segon sexe.....	39
GRÀFIC 41: Relació amb l'activitat segon sexe	39
GRÀFIC 42: Categoria professional segon sexe.....	40
GRÀFIC 43: Contracte de treball segon sexe.....	40
GRÀFIC 44: En quina persona recau principalment l'organització de les tasques domèstiques i familiars?	41
GRÀFIC 45: Renda monetària de la persona assalariada segon sexe.....	42
GRÀFIC 46: Prestacions per Vellesa/Jubilació (NET) segon sexe.....	42
GRÀFIC 47: Salut general segon sexe	42
GRÀFIC 48: Valoració de l'impacte de l'atenció	46

I. INTRODUCCIÓ

Les enquestes de condicions de vida produïdes pels instituts d'estadística oficial que segueixen un procediment estandarditzat de disseny i recollida de dades són essencials per disposar d'informació bàsica sobre el benestar de la nostra població. El coneixement de la realitat així generat és imprescindible per fer bones polítiques: amb propostes eficaces i eficients. Les bones propostes de política social han d'incorporar els ideals i compromís al coneixement i rigor. Uns sense els altres no poden avançar. Per això duem a terme estudis com aquest. No ens basem en dogmes, ni intuïcions, ni prejudicis, sinó en dades, fets, experiències.

Barcelona, disposava d'informació agregada de les condicions de vida (ECVHP 2011 i anteriors), però no disposava fins ara d'informació més específica de les capes més vulnerables de Barcelona. I per fer-ho s'ha comptat amb Plans d'ocupació contractats per Barcelona Activa. Per tant s'ha convertit en si mateixa en una eina d'inserció laboral, i per tant en un instrument de reducció de les desigualtats. El treball de coordinació i seguiment realitzat ha permès que la informació recollida no només provingui de les dades de l'enquesta, sinó també a partir de l'observació i el relat dels mateixos enquestadors. I en aquest sentit es van formar grups qualitius per a que els enquestadors compartissin les seves impressions, observacions i experiències amb personal directiu de l'Àrea.

Aquesta enquesta s'emmarca dins el procés de millora dels serveis socials que anomenem Impulsem. No hi ha millora possible sense comptar amb els mateixos usuaris i usuàries i les seves opinions. Al cap i a la fi, els serveis socials tenen sentit en la mesura en què estan afavorint el seu benestar i garantint els seus drets.

Cal recordar que la crisi econòmica de 2008-2015 que s'ha viscut en el conjunt de l'Estat ha provocat una caiguda del nivell de vida de la població. No obstant, aquesta caiguda no ha estat homogènia, ni s'ha pagat el cost de la crisi de forma equitativa. La població més vulnerable ha estat la més castigada i correm, per tant, el risc que en aquests moments de lleu recuperació econòmica, si no s'actua amb rigor, coneixement i convicció, la millora econòmica no comporti la sortida de la situació de pobresa i vulnerabilitat per part dels que més han sofert la crisi.

Els majors riscos que correm són la des-cohesió social derivada de l'augment extraordinari de la desigualtat; la cronificació de borses de pobresa entre sectors determinats de la població; l'empitjorament de la desigualtat de gènere; la consolidació de la pobresa reproduïda per la transmissió inter-generacional de la pobresa; l'agreujament de la desigualtat present d'oportunitats; l'augment de la pobresa infantil i a conseqüència d'això l'augment del fracàs escolar; l'empitjorament dels nivells d'exclusió social, etc.

Les dades que presenta aquest informe ens permeten entendre de forma molt més precisa les condicions de vida de les persones més vulnerables a Barcelona i haurà de servir perquè les administracions públiques competents en la matèria puguin re-enfocar el conjunt de les seves

polítiques socials a la llum d'aquests resultats. En definitiva, del que es tracta és de construir millors polítiques per contribuir a una millor qualitat de vida.

Les dades de l'enquesta seran obertes i a disposició de tothom qui vulgui fer-ne la seva explotació. Creiem en aquesta "explotació social" de les dades més enllà de l'ús que en fem des de la institució. Al cap i a la fi estan pagades amb diners públics i han de tenir un retorn en la ciutadania.

II. METODOLOGIA

Amb l'objectiu de conèixer les característiques i les condicions de vida de les persones usuàries de Serveis Socials a la ciutat de Barcelona, l'Àrea de Drets Socials ha impulsat una macro enquesta adreçada a aquest conjunt de població.

L'enquesta té com a finalitat:

- 1) Conèixer la situació actual i les condicions de vida de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials.
- 2) Aportar elements per al disseny d'una Renda Municipal d'Emergència (estimar de manera profunda la cua d'ingressos baixos a la ciutat i com aquesta afecta a la pobresa de cara a poder implementar una renda o suport municipal, que complementi els ingressos dels ciutadans fins arribar a garantir un mínim vital i digne).

L'univers ha estat tota la població de Barcelona que va ser atesa en els 40 Centres de Serveis Socials de la ciutat entre els dies 1-1-2016 i 12-6-2016

S'han entrevistat les persones que van tenir alguna visita en la unitat de seguiment i tractament dels Centres de Serveis Socials (es van seleccionar els tipus de visita: USTAC-P (primera visita de tractament), USTAC-S (segona visita de tractament), PIA-P (primera visita per a l'elaboració d'un pla individualitzat d'atenció a la dependència), PIA-SE (seguiment d'un pla individualitzat d'atenció a la dependència) i PIA-MO (modificació d'un pla individualitzat d'atenció a la dependència)).

L'univers inicial va ser de 22.221 persones ateses. D'aquestes, l'Institut Municipal de Serveis Socials va fer una revisió per aïllar-ne persones amb problemàtiques d'extrema complexitat. D'aquesta manera, l'univers definitiu va ser de 13.276 usuaris.

Tècnica d'investigació: Entrevistes personals al domicili o en els Centres de Serveis Socials amb sistema CAPI (Computer Assisted Personal Interview).

S'han utilitzat tres qüestionaris: Fitxa de la llar (16 preguntes realitzades a la persona principal de la llar), Qüestionari de la Llar (57 preguntes realitzades a la persona principal de la llar) i Qüestionari Individual (94 preguntes realitzades a totes les persones de la les llars majors de 16 anys).

Grandària de la mostra:

- a) 6.623 llars.
- b) 12.293 individus majors de 16 anys de totes les llars (inclou els membres de la llar de la persona usuària majors de 16 anys).

Tipus de mostreig: no probabilístic circumstancial, segons criteri d'accessibilitat a les unitats de mostra.

Reemplaçament: automàtic.

Error de la mostra: $\pm 1,01\%$.

Treball de camp: del 21 de febrer de 2016 al 15 de juny de 2016.

En la recollida d'informació han participat 120 persones provinents de plans d'ocupació amb alta qualificació, que van rebre formació específica per a dur a terme el treball de camp a domicili o en els mateixos CSS, equipats amb una tauleta digital.

Posteriorment s'han obtingut dades de renda recollides mitjançant interoperabilitat amb l'AOC. El resultat de les quals s'anirà explotant en properes edicions.

III. PERFIL SOCIODEMOGRÀFIC

En el marc de l'enquesta de condicions de vida dels usuaris de serveis socials s'han entrevistat un total 6.623 usuaris. Un cop identificada la llar de cada usuari s'ha convidat als membres que hi conviuen a ser entrevistats. Així, el total de persones entrevistades ha estat de 12.293, totes elles majors de 16 anys.

En aquest apartat es descriu el perfil sociodemogràfic de les 6.623 persones usuàries referents de la llar.

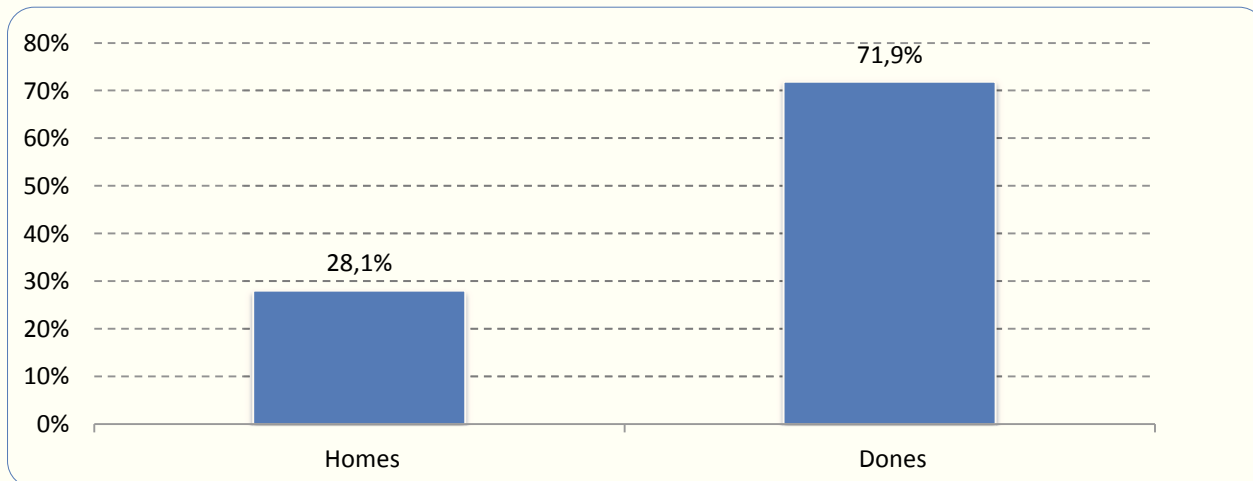
3.1 El sexe

A 1 de gener del 2016 hi ha a Barcelona 762.396 homes (el 47,34% de la població) i 848.031 dones (el 52,66% de la població).

En el marc de l'enquesta s'han entrevistat 1.861 homes usuaris i 4.762 dones. El 28,1% dels usuaris entrevistats són homes i el 71,9% dones. El nombre de dones entrevistades és 2,5 vegades superior al dels homes.

Aquestes dades poden fer pensar que les dones tenen més propensió a adreçar-se als Centres de Serveis Socials, però no necessàriament ho fan per problemàtiques pròpies sinó que també ho fan degut a aspectes relacionats amb problemàtiques de les llars.

GRÀFIC 1: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades segons sexe

3.2 Les edats

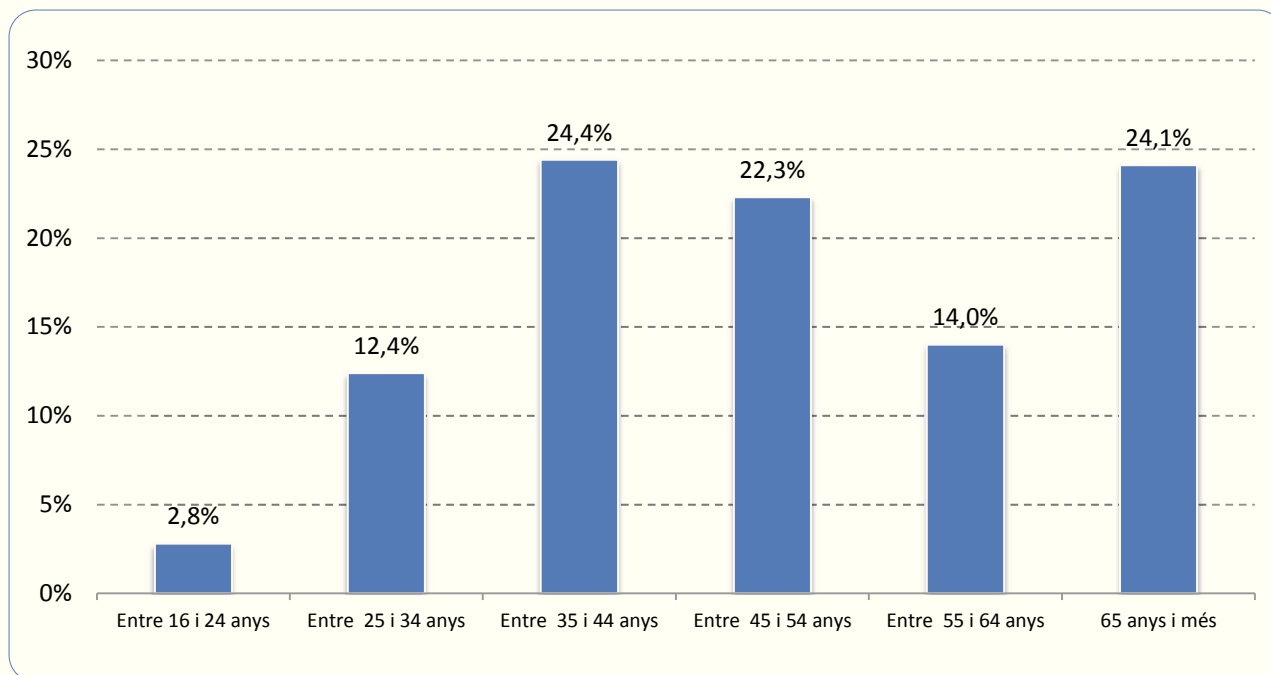
Més de dues terceres parts de les persones entrevistades es troben en edat de treballar: el 75,9% tenen entre 16 i 64 anys (el 64,97% a gener de 2016 a Barcelona).

La franja d'edat en la que es concentra un major volum d'usuaris entrevistats és la que va dels 35 als 44 anys: el 24,4% dels usuaris entrevistats (a Barcelona hi ha un 16,71% de persones d'aquesta franja d'edat a gener de 2016). El rang d'edats que va des dels 35 als 54 anys comprèn

gairebé la meitat dels usuaris entrevistats (46,7%). A gener de 2016, a Barcelona hi ha un 30,95% de persones en aquesta franja d'edat.

El 24,1% dels usuaris entrevistats tenen 65 anys i més anys (el gener de 2016 hi havia a Barcelona un 21,6% de persones de 65 anys i més). La proporció d'usuaris de 65 anys i més és major que la proporció de població d'aquesta franja d'edat¹.

GRÀFIC 2: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades segons franja d'edat

3.3 L'origen

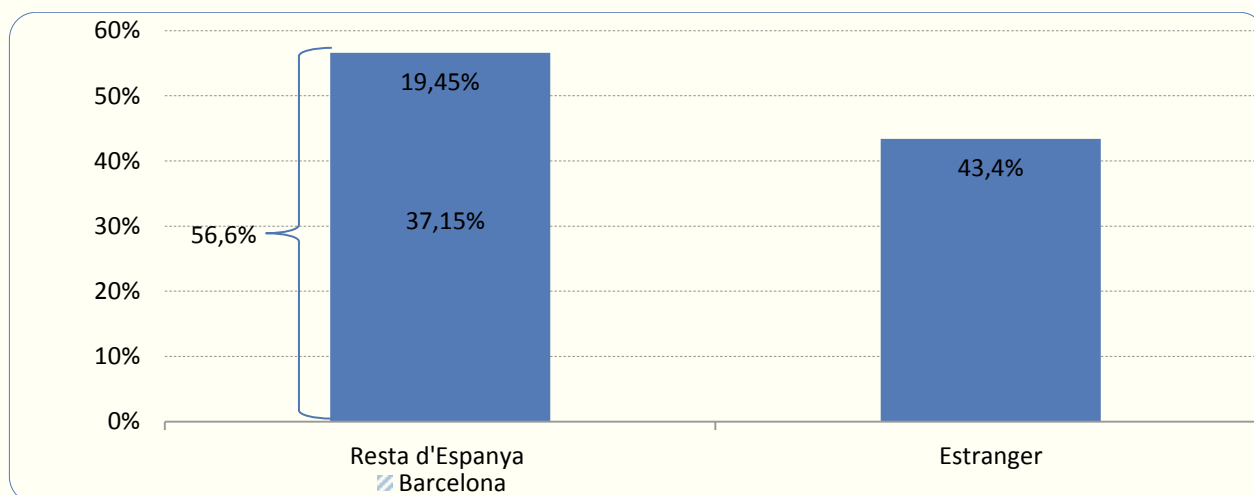
El 43,4% dels usuaris entrevistats són d'origen estranger (a gener de 2016 hi ha un 22,5% de persones residents a Barcelona i nascudes a l'estranger).

37,1% dels usuaris entrevistats són nascuts a Barcelona (a Barcelona hi ha, el gener de 2016, un 52% de persones nascudes a la ciutat). Un 19,4% de les persones usuàries han nascut a la resta de l'Estat Espanyol.

El pes dels usuaris nascuts a l'estranger gairebé duplica la proporció de població estrangera, la qual cosa fa pensar que les persones d'origen estranger poden presentar un major grau de vulnerabilitat.

¹ Cal tenir en compte que des dels Centres de Serveis Socials es realitzen els plans individuals d'atenció a la dependència. Gran part de la població amb dependència és major de 65 anys.

GRÀFIC 3: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades segons país de naixement

3.4 El nivell d'estudis

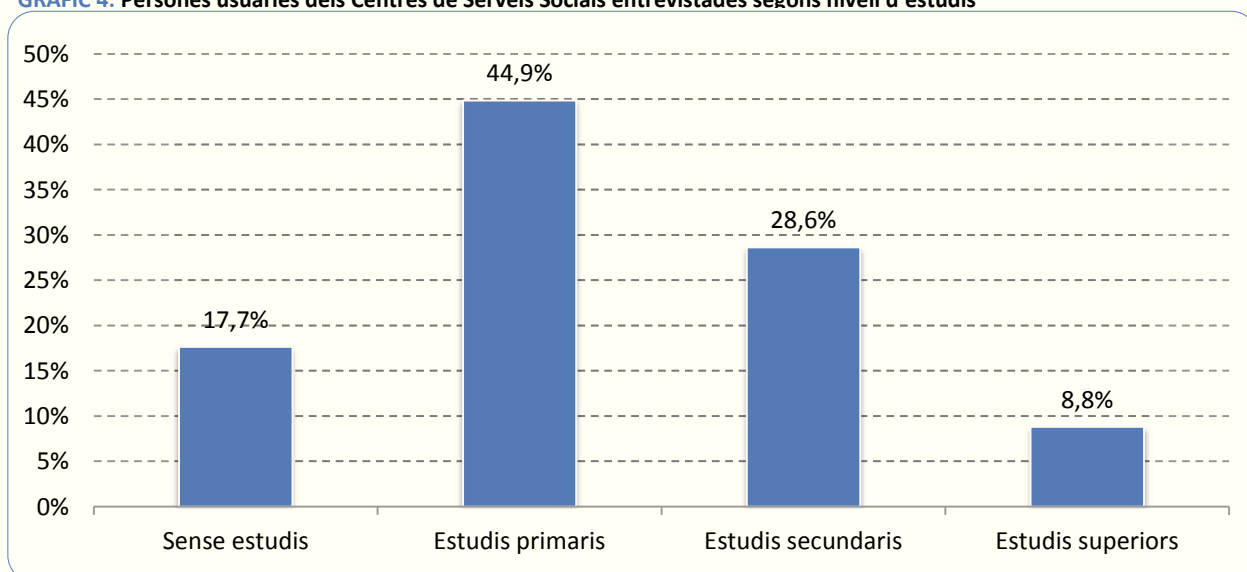
El nivell d'instrucció dels usuaris dels Centres de Serveis Socials és significativament menor que el nivell d'instrucció de la ciutat.

El 17,7% no tenen estudis. El pes dels usuaris sense estudis és significativament més elevat que la proporció de població sense estudis de la ciutat (a 1 de gener de 2016 a Barcelona hi ha un 3,12% de la població sense estudis).

Un 45% dels usuaris entrevistats tenen estudis primaris, a Barcelona aquesta xifra se situa en el 19%.

Només un 8,8% dels usuaris entrevistats disposen de titulació superior. A Barcelona hi ha un 29,98% de persones amb titulació superior. Novament, hi ha diferències significatives entre les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials i la població de Barcelona.

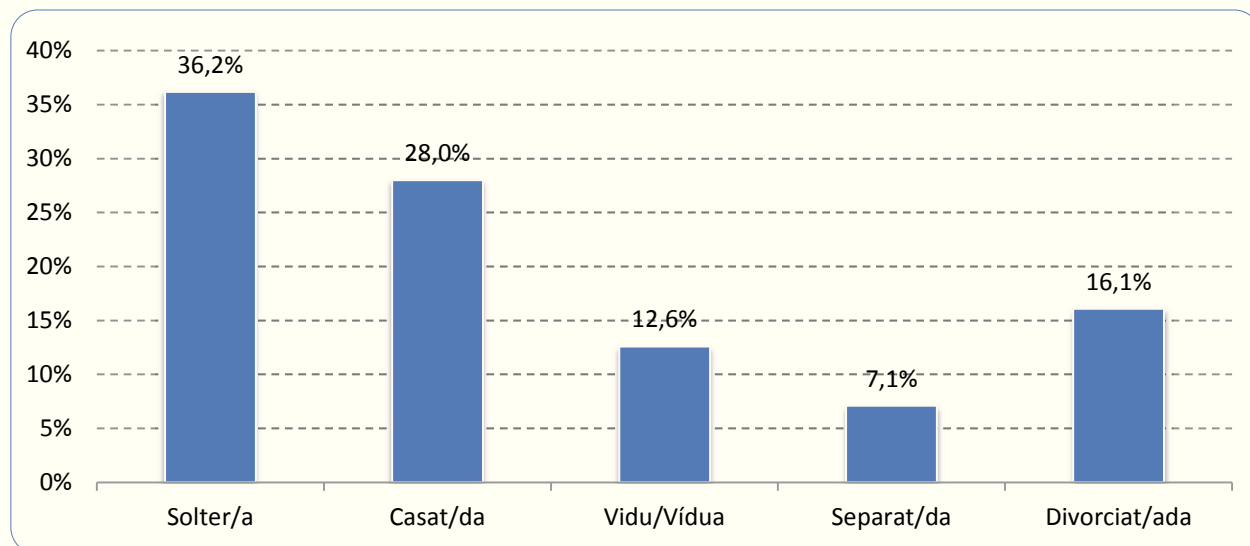
GRÀFIC 4: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades segons nivell d'estudis

3.5 L'estat civil

El 36% de les persones entrevistades estan solteres, el 28% casades, el 23,2 separades o divorciades (5% a Barcelona) i el 12,6% viudes.

GRÀFIC 5: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades segons estat civil

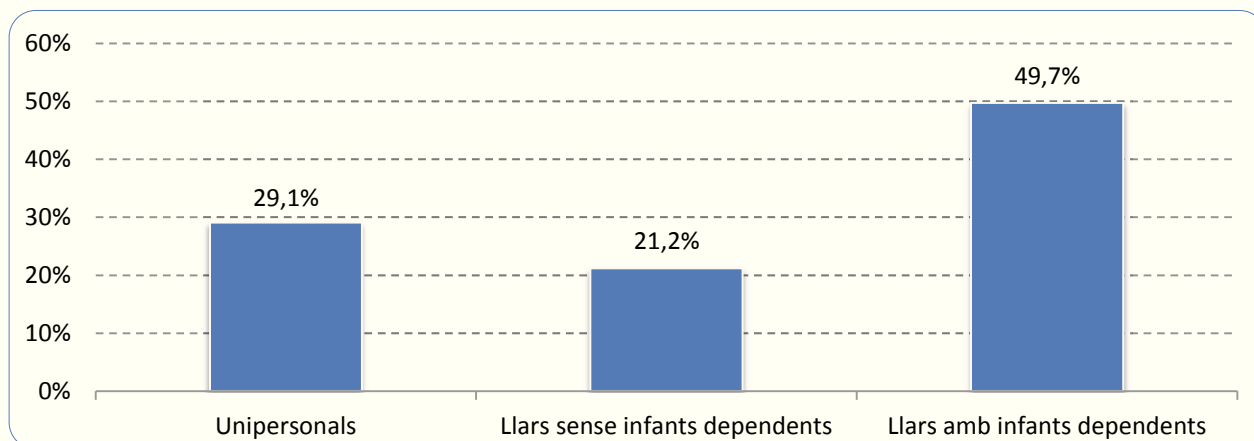
3.6 Tipologia de la llars

El 49,7% de les llars dels usuaris entrevistats són llars amb menors dependents, d'aquestes el 18% estan formades per un sol adult i un o més menors dependents (llars monoparentals). A la ciutat de Barcelona el 39,3% de les llars tenen menors dependents (ECVHP, 2011).

En el cas de les llars unipersonals s'observa que hi ha major presència d'aquestes entre els usuaris entrevistats (29,1%) que en la ciutat (21%).

El 21,2% dels usuaris entrevistats viuen en les llars amb 2 o més adults i sense menors dependents, aquesta xifra és del 32,2% a Barcelona (ECVHP, 2011).

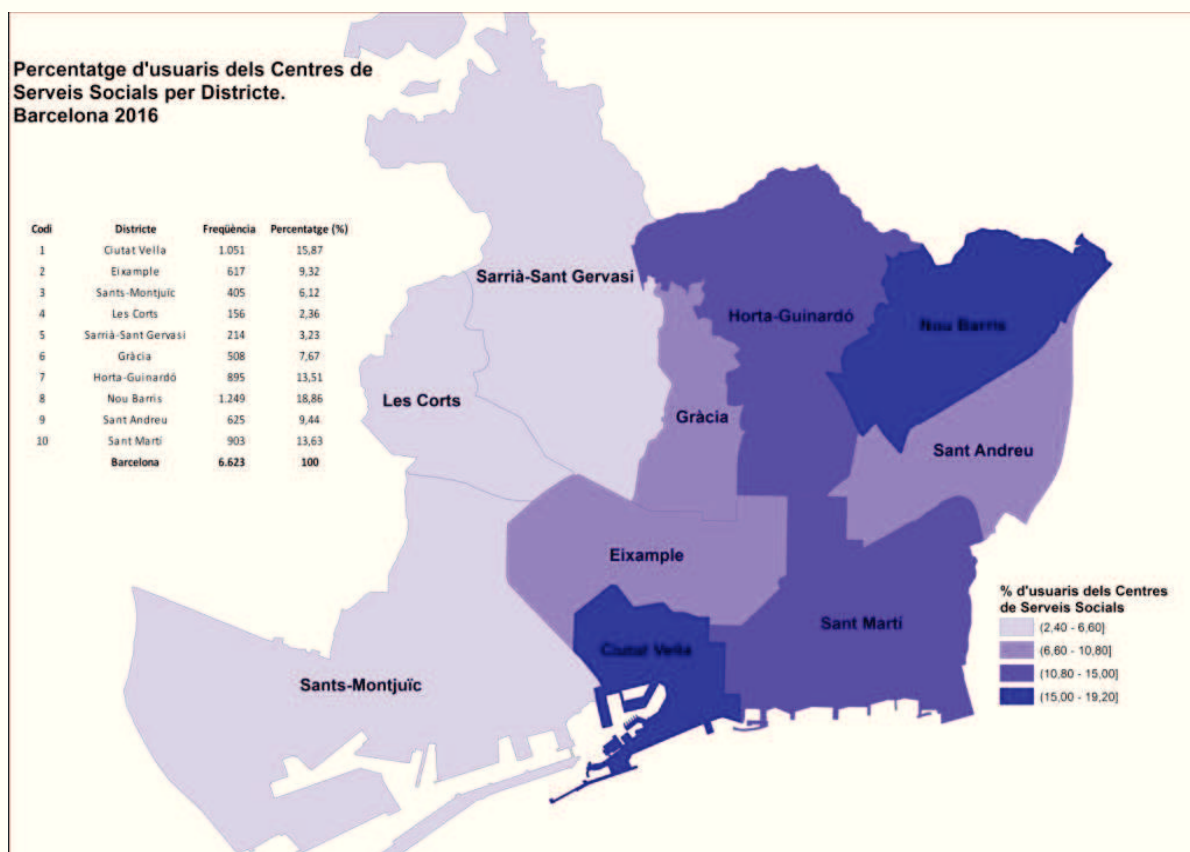
GRÀFIC 6: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades segons tipologia de la llar

3.7 Persones usuàries entrevistades dels Centres de Serveis Socials segons àmbit territorial

Nou Barris concentra el 18,9% del total de persones entrevistades i Les Corts el 2,4%.

FIGURA 1: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades

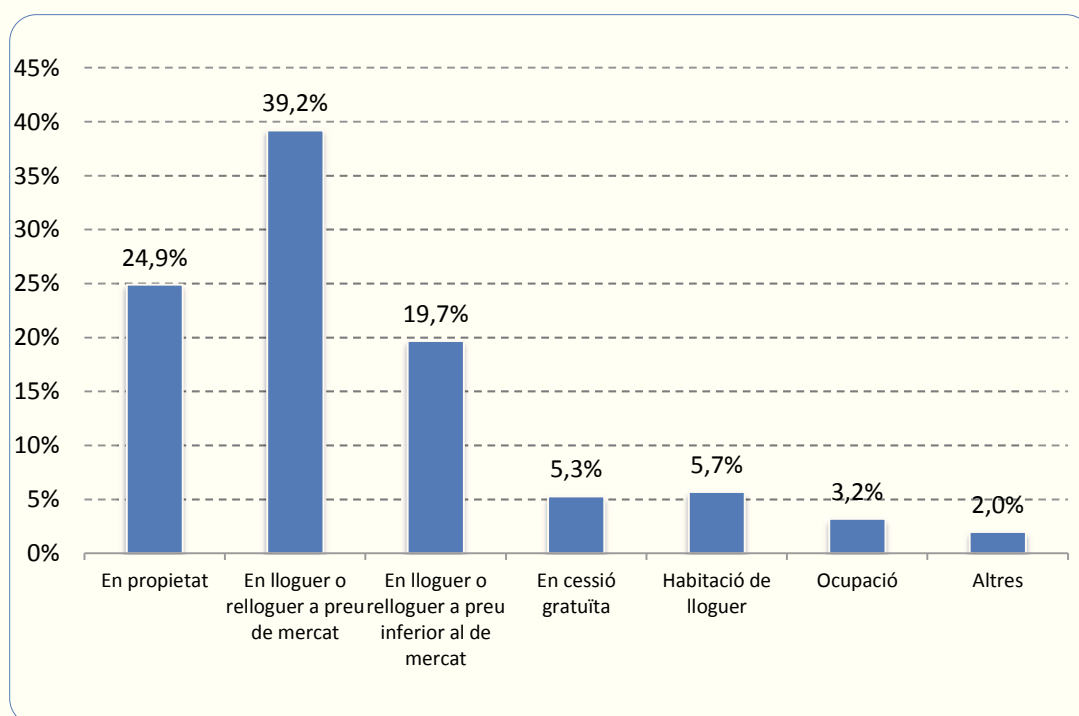
IV. HABITATGE

4.1 El Règim de tinença de l'habitatge principal

El 25% de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades viuen en règim de propietat. A la ciutat de Barcelona, segons dades censals del 2011, prop del 70% dels habitatges principals estaven ocupats en règim de propietat. Així doncs, la relació entre habitatges de propietat i lloguer pràcticament s'inverteix si comparem el règim de tinença dels usuaris dels Centres de Serveis Socials amb el règim de tinença de la població general.

El lloguer és el règim de tinença més habitual entre les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades: el 39,2% viuen en règim de lloguer o relloguer a preu de mercat i el 19,7% ho fan en règim de lloguer o relloguer a preu inferior al de mercat. El 58,9% dels usuaris viuen en règim de lloguer si comptem ambdues modalitats. Un 3,2% dels usuaris declaren viure en règim d'ocupació.

GRÀFIC 7: Règim de tinença de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials entrevistades

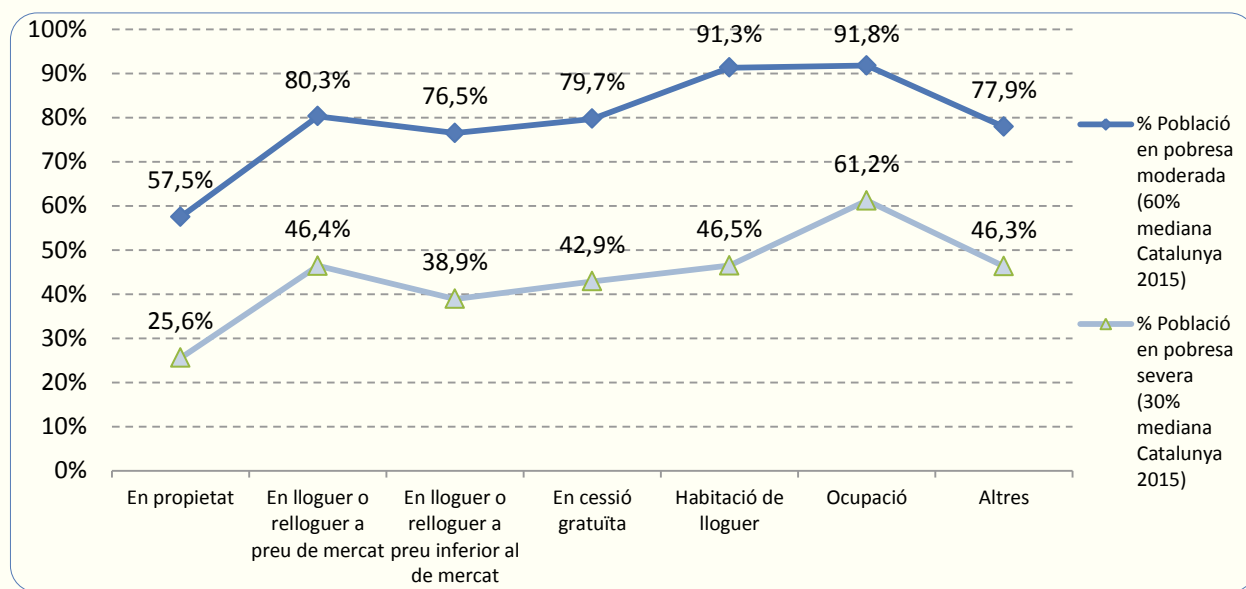
El 57,5% de les llars en règim de propietat es troben en situació de pobresa relativa, i un 25,6% en situació de pobresa severa.

El 80,3% de les llars en règim de lloguer o relloguer a preu de mercat es troben en situació de pobresa relativa, el 46,4% en situació de pobresa severa.

Les persones que viuen en habitacions de lloguer i els que viuen en règim de lloguer o relloguer a preu de mercat són els que presenten taxes de risc a la pobresa severa més elevades (46,5% i 46,4% respectivament).

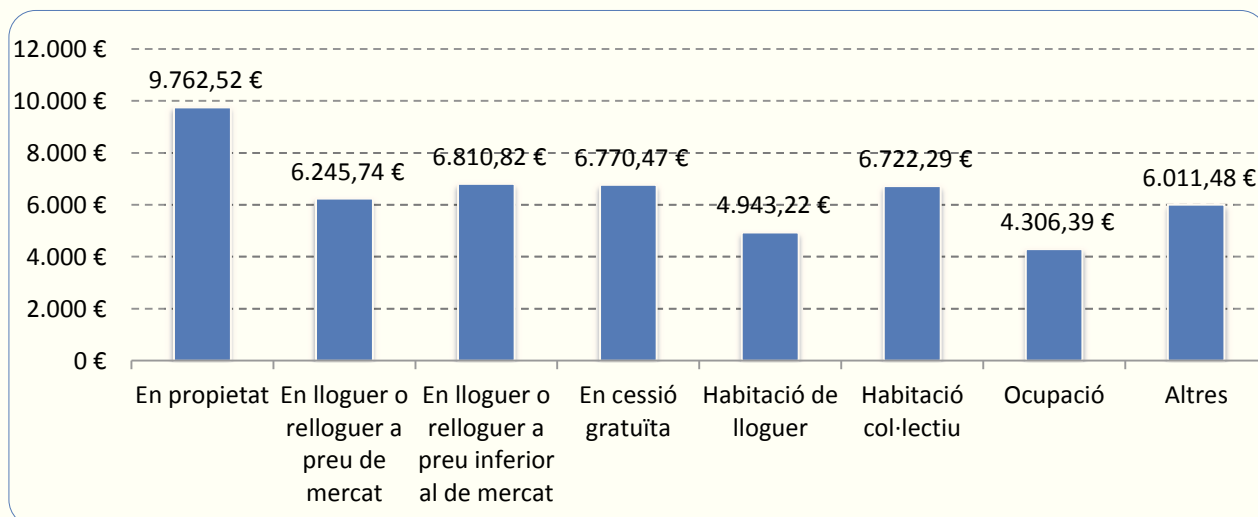
Ser arrendatari porta associat un major risc de pobresa que ser propietari. Les persones propietàries disposen d'un 50% més ingressos que les persones que viuen de lloguer lloguer o relloguer a preu de mercat (9.762,52€ i 6.245,74€ respectivament), i d'1,43 vegades més ingressos que les persones que viuen en règim de lloguer o relloguer a preu inferior al de mercat (9.762,65€ i 6.810,82€ respectivament), veure gràfic 9.

GRÀFIC 8: Taxes de risc a la pobresa moderada, severa i extrema segons règim de tinença de l'habitatge principal. Barcelona, 2016. Llars dels usuaris de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona (Llindar de risc a la pobresa de Catalunya 2015: 9.667,3 €)

Les persones que ocupen l'habitatge són les que disposen de menys ingressos equivalents (4.306,39 €/any), els seus ingressos representen el 44% dels ingressos de les persones propietàries.

GRÀFIC 9: Ingressos equivalents a la llar segons règim de tinença de l'habitatge principal. Llars dels usuaris de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona

4.2 Cost d'accés a l'habitatge

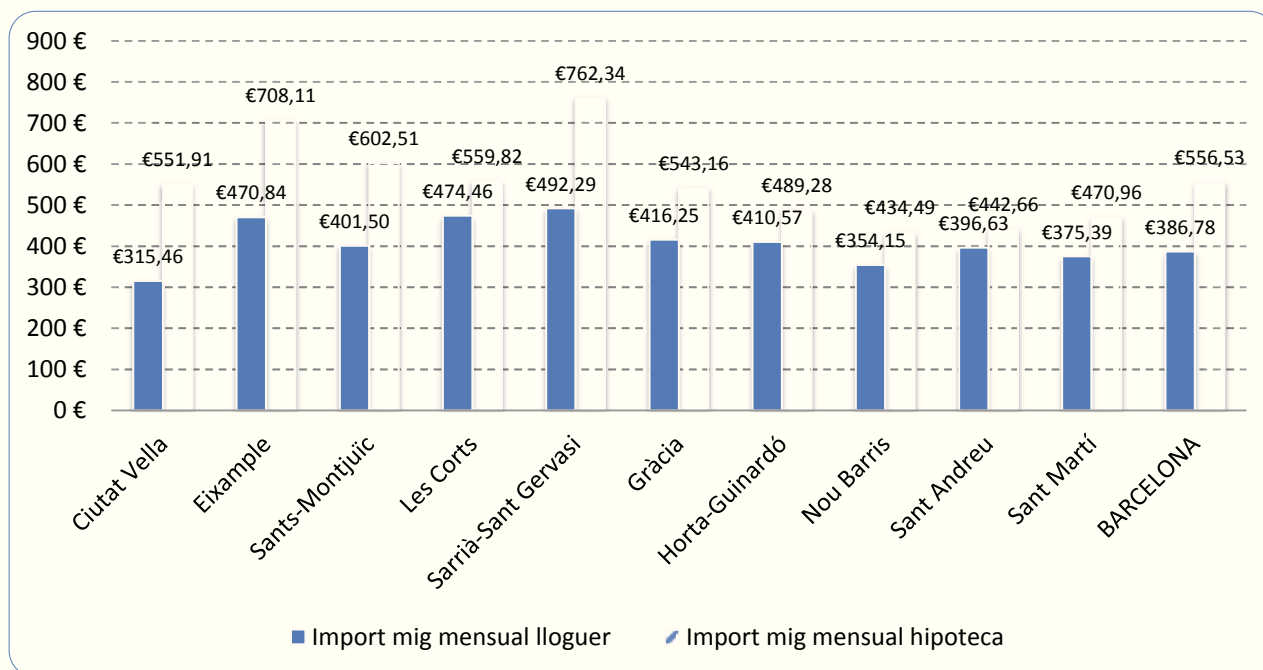
El fet que una llar hagi de dedicar una part elevada dels seus ingressos —més del 40%— a despeses associades a l'accés a l'habitatge pot tenir un impacte important en els pressupostos familiars i pot introduir factors de vulnerabilitat econòmica.

A la ciutat de Barcelona, els usuaris de serveis socials paguen un rebut mig mensual dels préstecs hipotecaris de 556,53€. Hi ha diferències significatives entre districtes en quant a l'import mig mensual del préstecs hipotecaris de les persones usuàries entrevistades. El districte que, de mitjana, té un import del rebut més alt és Sarrià-Sant Gervasi, amb 762,34€. El districte que té un import del rebut més baix és Nou Barris, amb un rebut mig que es situa en 434,99€. Els usuaris dels Centres de Serveis Socials entrevistats que resideixen a Sarrià-Sant Gervasi paguen 1,75 vegades el rebut dels que viuen a Nou Barris.

El comportament és similar en el cas dels costos d'accés a l'habitatge de lloguer. En el conjunt de la ciutat, l'import mig mensual del rebut de lloguer se situa en 386,78€. Novament el districte que té un import mig més elevat és Sarrià-Sant Gervasi. Tot i la creixent pujada en els preus de lloguer (en part deguda a la pressió turística i les noves formes de lloguer) el districte que té el menor import en el rebut de lloguer és Ciutat Vella (315,46€). En aquest cas l'import mig del rebut de lloguer d'una persona usuària de Sarrià-Sant Gervasi (492,29€) és 1,56 vegades l'import del rebut d'un usuari de Nou Barris.

Les persones que són propietàries del seu habitatge principal tenen un cost mig d'accés a l'habitatge de 556,53€, un import que és 1,44 vegades superior que el cost que tenen les persones que viuen en un habitatge llogat (386,78€). La diferència és de 169,75€.

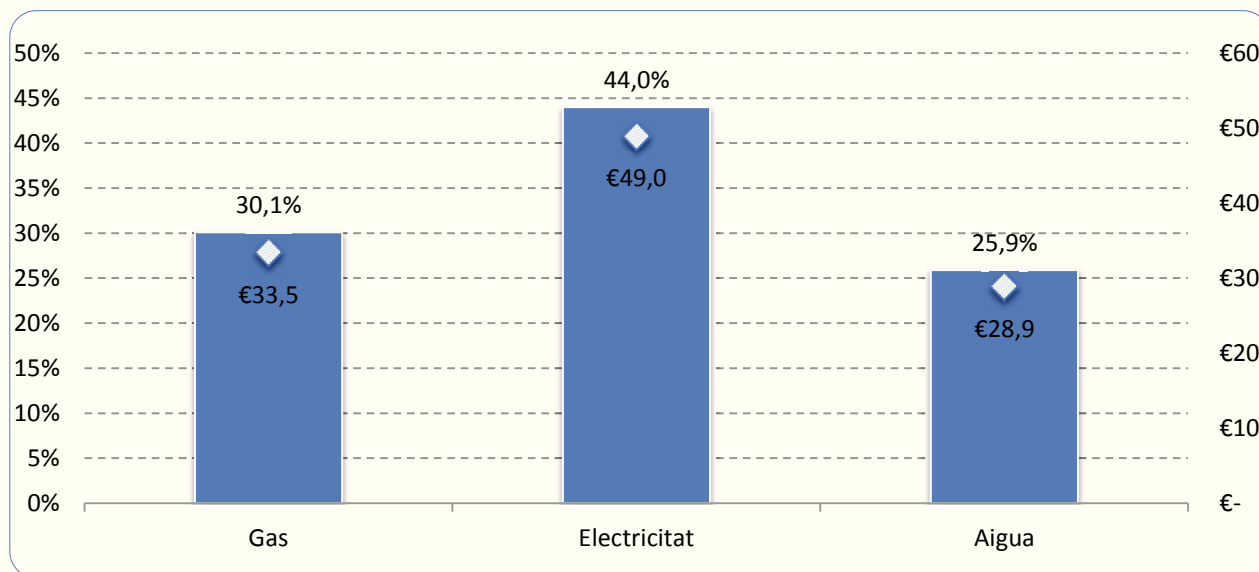
GRÀFIC 10: Import mig mensual del lloguer vs. Import mig dels préstecs hipotecaris dels usuaris de serveis socials

4.3 Pes del costos de subministrament en la llar

La despesa mitjana en els principals subministraments (gas, aigua i electricitat) és de 111,4€ entre les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials. La major part dels costos els concentren les despeses d'electricitat, que són el 44% dels costos totals de subministrament (49€/mes).

GRÀFIC 11: Percentatge del cost del subministrament en relació al cost total de subministrament

Considerant els cost mig d'accés a l'habitatge de propietat i el cost mig dels subministraments, els usuaris dels Centres de Serveis Socials tenen una despesa mitjana associada a l'habitatge xifrada en 667,93€. En el cas dels usuaris que viuen en règim de lloguer, aquest import és de 498,18€. La mitjana és de 583,07€ si considerem ambdós règims de tinença.

TAULA 1: Cost mig mensual de les despeses de la llar (cost mig d'accés a l'habitatge i cost mig dels subministraments)

	Cost mig mensual habitatge segons règim	Cost mig mensual dels subministrament	Cost mig l'habitatge + Cost mig subministraments
Propietat	556,53 €	111,40 €	667,93 €
Lloguer	386,78 €	111,40 €	498,18 €

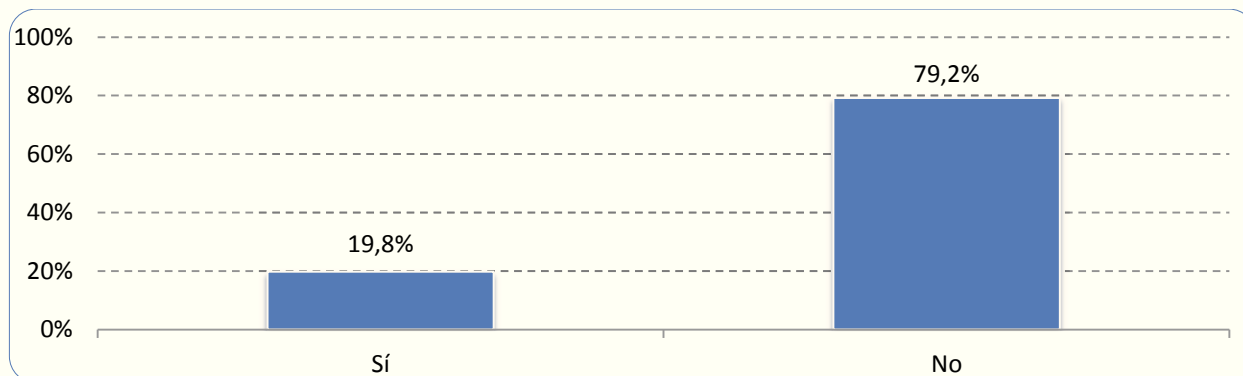
La renda neta mitjana per llar se situa en 11.611 euros/any i les despeses mitjanes per pagar préstecs hipotecaries i rebuts de subministrament se situen en 8.014 euros/any. Per tan dediquen el 70% de la seva renda neta disponible a pagar habitatge i rebuts de subministraments. Les persones que viuen de lloguer dediquen el 50% de la seva renda disponible a pagar lloguer i subministraments.

4.4 Prestacions a l'habitatge

Els 79,2% dels usuaris dels Centres de Serveis Socials declaren no haver rebut cap tipus de prestació (prestació, subsidi o altres ajudes en metàl·lic) o ajuda per fer front a les despeses de la llar durant el 2015. Només el 19,8% declaren haver rebut prestacions.

L'import mitjà de les ajudes rebudes per fer front a les despeses de l'habitatge és de 119,8€.

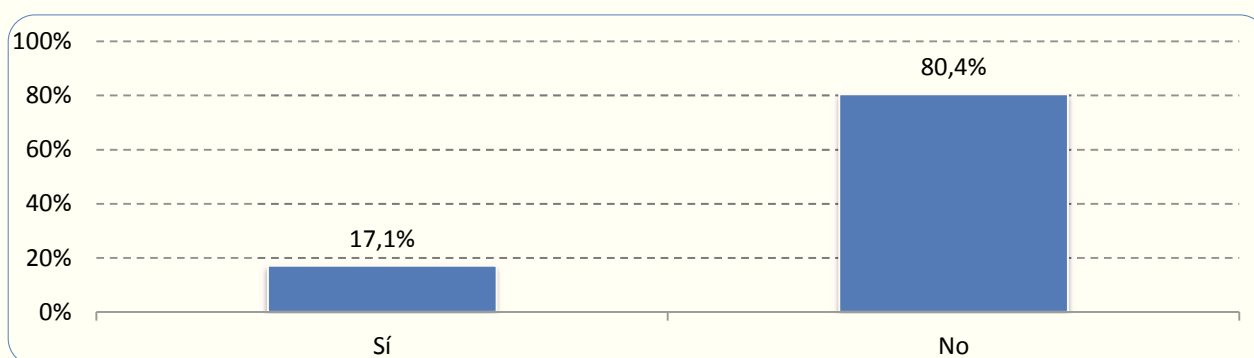
GRÀFIC 12: Usuaris que reben prestacions per fer front a les despeses d'habitatge

4.5 Mobilitat residencial

El 17,1% de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials diuen que tenen previst canviar d'habitatge, junt amb tots els membres de la llar, en els propers 6 mesos. El motiu per a fer-ho és, en el 32,55 dels casos, per a millorar la qualitat de l'habitatge actual. El 44,2% de les persones usuàries que tenen previst canviar d'habitatge en els propers sis mesos ho faran per problemes econòmics (28,1%) o degut a situacions de desnonaments o embargaments (16,10%).

GRÀFIC 13: Persones usuàries dels Centres de Serveis Socials que declaren que tots els membres de la llar tenen previst canviar d'habitatge en els propers 6 mesos

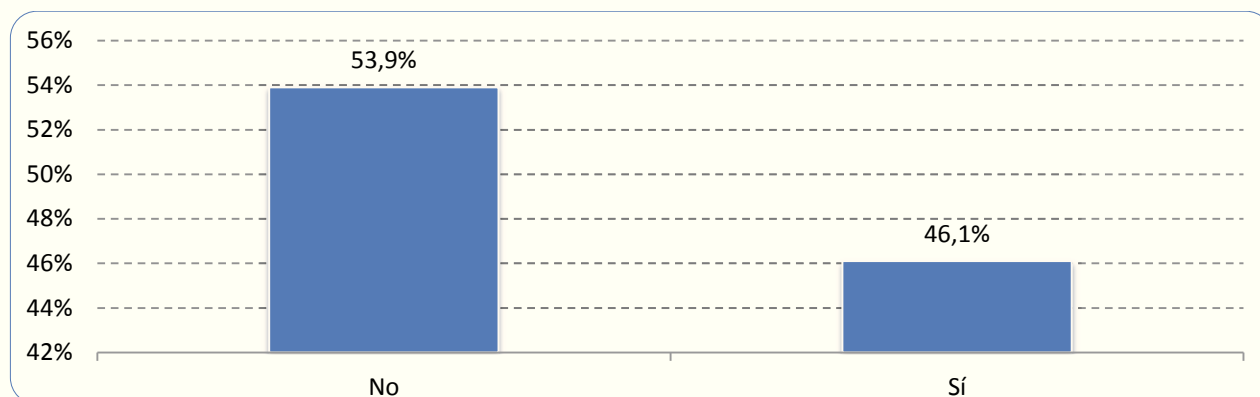
TAULA 2: Motius dels usuaris dels Centres de Serveis Socials per canviar d'habitatge en els propers 6 mesos

Finalització del contracte	No té contracte formal i el propietari li ha notificat que ha d'abandonar-lo	Desnonament / embargament	Problemes econòmics	Motius familiars	Motius laborals	Millora de la qualitat de l'habitatge	total
6,6%	3,6%	16,1%	28,1%	8,4%	0,7%	32,5%	100%

V. POBRESA ENERGÈTICA

La pregunta clau per captar la pobresa energètica és si es pot mantenir la llar a una temperatura adequada durant els mesos més freds de l'any. El 53,9% de les persones enquestades manifesten tenir aquesta problemàtica. La pobresa energètica afectava el 6,9% de la població Catalana l'any 2013 (ECV, 2013).

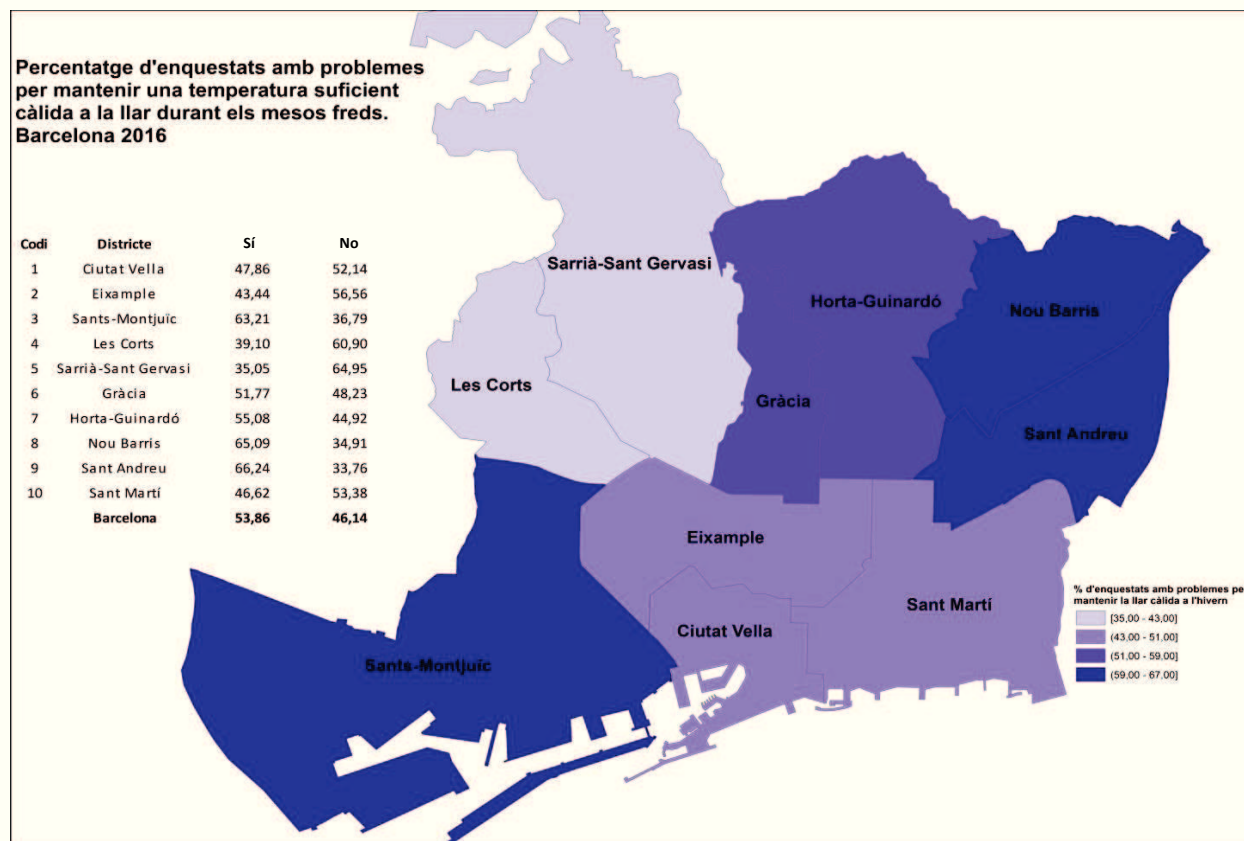
GRÀFIC 14: Pot mantenir el seu habitatge a una temperatura suficientment càlida durant els mesos freds?

5.1 Distribució territorial de la pobresa energètica

Sant Andreu i Nou Barris són els districtes que més pateixen pobresa energètica, 66,2% i 65,1% respectivament davant Sarrià-Sant Gervasi (35,1%) i Les Corts, (39,1%).

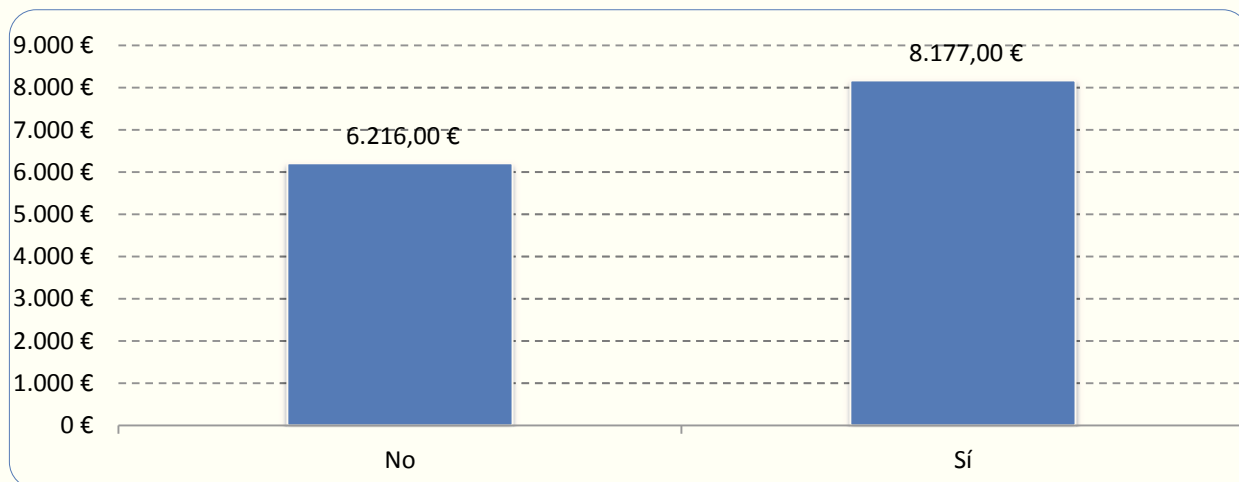
FIGURA 2: Percentatge de d'enquestats amb problemes per mantenir una temperatura suficient càlida a la llar durant els mesos freds per districte.

5.2 Ingressos i pobresa energètica

La població que resideix en llars que pateixen pobresa energètica tenen uns ingressos equivalents per unitat de consum de 6.216 euros/any. Els ingressos equivalents de la població que viu en llars que no pateixen pobresa energètica ascendeix a 8.177 euros/any.

GRÀFIC 15: Pobresa energètica i mitjana d'ingressos mitjans equivalents a la llar

El 75,4% de les llars de les persones enquestades es troben en situació de pobresa relativa (ingressos inferiors al 60% de la mitjana Catalana de l'any 2015, 9.667,3 euros). El 59% d'aquestes llars pateix pobresa energètica.

El 24,6% de les llars de les persones enquestades es troben per sobre del llindar de pobresa relativa (ingressos superiors al 60% de la mitjana Catalana de l'any 2015, 9.667,3 euros). El 42% d'aquestes llars també pateixen pobresa energètica.

El 40,6% de les llars de les persones enquestades es troben en situació de pobresa extrema (ingressos inferiors al 30% de la mitjana Catalana de l'any 2015). El 61,4% d'aquestes llars també pateixen pobresa energètica.

TAULA 3: Pobresa energètica per taxa de risc a la pobresa relativa i severa

		Taxa de risc a la pobresa 60% mediana Catalunya				Taxa de risc a la pobresa 30% mediana Catalunya			
		No Pobresa relativa (24,6%)		Pobresa relativa (75,4%)		No pobresa severa (59,4%)		Pobresa severa (40,6%)	
		% del N de tabla	% del N de columna	% del N de columna	% del N de tabla	% del N de tabla	% del N de columna	% del N de columna	% del N de tabla
Pot mantenir el seu habitatge a una temperatura suficientment càlida durant els mesos freds?	Sí	12,0%	57,4%	40,0%	32,1%	25,9%	49,6%	38,2%	18,2%
	No	8,9%	42,3%	59,0%	46,6%	26,2%	50,1%	61,4%	29,4%
	NS/NC	0,1%	0,3%	0,4%	0,2%	0,1%	0,3%	0,4%	0,2%

El 50% de les llars que pateixen pobresa energètica ha tingut dues o més vegades endarreriments en el pagament de rebuts de subministraments.

El 35,2 de les persones que manifesten no partir pobresa energètica ha tingut dues o més vegades endarreriments en algun rebut o quota de subministrament per dificultats econòmiques.

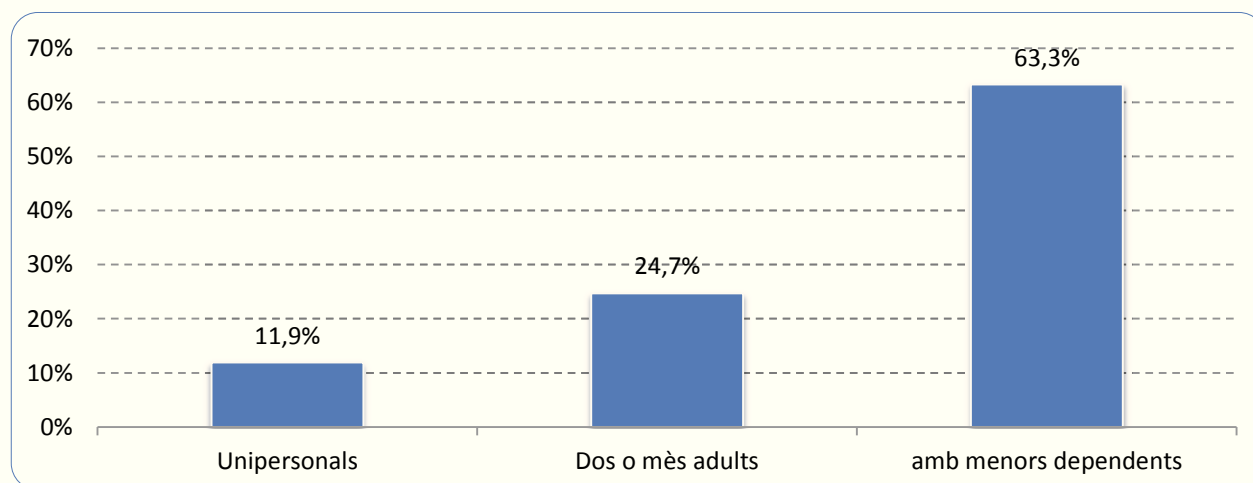
TAULA 4: Pobresa energètica i endarreriment en el pagament de rebuts

		Pot mantenir el seu habitatge a una temperatura suficientment càlida durant els mesos freds?			
		Sí		No	
		% del N de taula	% del N de columna	% del N de columna	% del N de taula
Els darrers 12 mesos la seva llar s'ha endarrerit en el pagament d'algun rebut o quota, degut a dificultats econòmiques? Llum, Aigua, gas, calefacció, comunitat, etc.	No ha de realitzar aquest tipus de pagament	2,2%	4,9%	3,3%	1,8%
	Sí, només una vegada	1,9%	4,3%	5,8%	3,2%
	Sí, dues vegades o més	15,5%	35,2%	49,9%	27,7%
	No	24,2%	54,9%	40,7%	22,6%
	NS/NC	0,3%	0,7%	0,3%	0,2%

5.3 Pobresa energètica i tipologia de la llar

Tal i com hem comentat a l'inici d'aquest apartat, el 53,9% de les llars pateixen pobresa energètica: d'aquestes, el 63% són llars amb menors dependents, el 24,7% estan composades per dos o més adults i l'11,9% són llars unipersonals.

GRÀFIC 16: Llars que pateixen pobresa energètica segons composició

VI. POBRESA I PRIVACIÓ MATERIAL

La pobresa i la carència material són dues manifestacions de la manca de recursos econòmics de les llars. Per poder mesurar correctament tant la pobresa com la privació material dels usuaris dels Centres de Serveis Socials, és necessari conèixer el seu nivell de renda familiar disponible. L'anàlisi de dades d'aquest apartat permet comparar la situació de les persones usuàries de serveis socials en relació a les dades de la població de Catalunya.

6.1 Situació econòmica

La mitjana d'ingressos equivalents per llar de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials és de 7.122,11€/any a Barcelona². A Catalunya, la mitjana d'ingressos equivalents de tota la població és de 18.236€/any (ECV,2015). Els usuaris de serveis socials de Barcelona tenen una mitjana d'ingressos equivalents 2,56 vegades més petita que la població catalana.

La renda neta mitjana per llar dels usuaris dels Centres de Serveis Socials és de 11.611,15€/any. A Catalunya aquesta xifra és de 30.655€/any (ECV, 2015). La renda neta mitjana per llar dels usuaris de serveis socials de la ciutat és 2,64 vegades més petita que la població catalana.

TAULA 5: Ingressos equivalents i renda neta per llar de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials

	Mitjana	Mediana	Percentil 10	Percentil 90	S90/S10
Ingressos equivalents per llar	7.122,11€/any	5.771,25€/any	973,0€/any	14.700,00€/any	15,11
Renda neta per llar	11.611,15€/any	8.750,00€/any	1.430,00€/any	24.824,44€/any	17,36

El 10% dels usuaris de serveis socials amb menys ingressos equivalents per llar té uns ingressos nets anuals inferiors 973€/any (percentil 10). En el percentil 90 en tenen 14.700€/any. La ràtio S90/S10 permet mesurar el grau de desigualtat entre les dues cues de la distribució que és de 15,11.

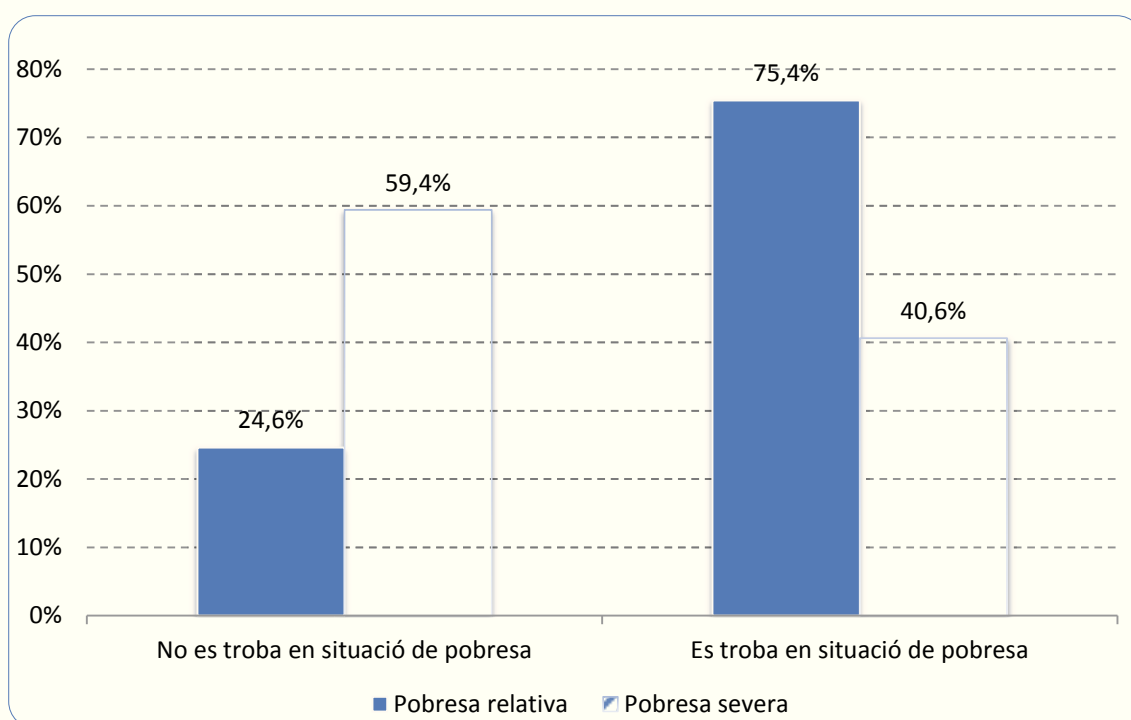
² No hi ha dades actualitzades i representatives sobre pobresa i privació material per Barcelona, per aquest motiu les dades de comparació fan referència a l'enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de 2015 per Catalunya.

6.2 Pobresa relativa i severa

El 75,4% de les llars de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials viuen en situació de pobresa relativa (tenen ingressos per sota del 60% de la mediana de Catalunya). A Catalunya, el 19% de la població es troba en aquesta situació. La diferència és de 56,4 punts percentuals i posa de manifest la vulnerabilitat econòmica de les persones usuàries de serveis socials en relació a la població general.

El 40,6% dels usuaris de serveis socials es troben en situació de pobresa severa (els seus ingressos es troben per sota del 30% de la mediana de Catalunya).

GRÀFIC 17: Taxa de risc a la pobresa relativa i severa (60% i 30% mediana de Catalunya) de les llars de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials

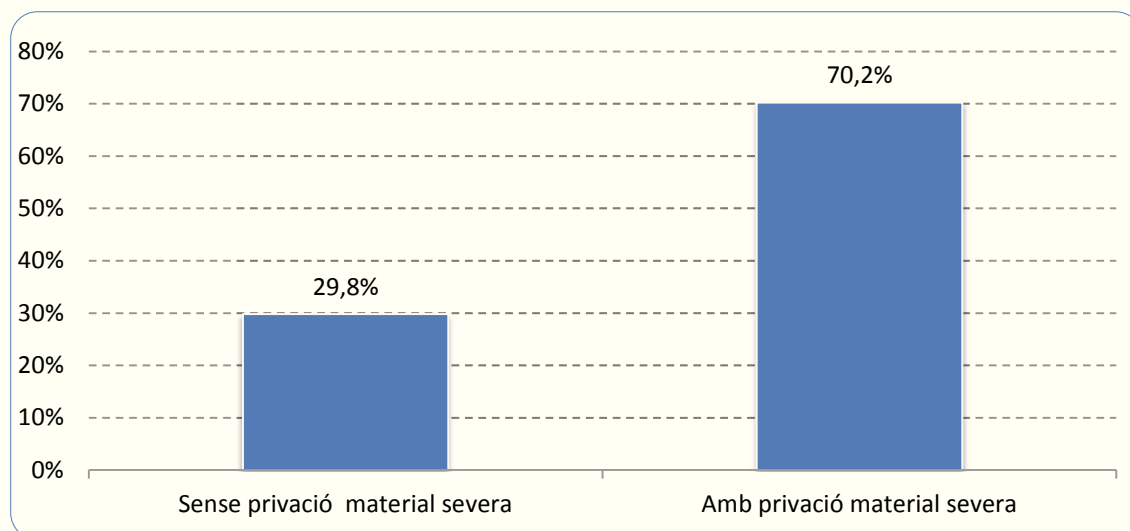
6.3 Privació material

La privació material al·ludeix a la impossibilitat de posseir béns, serveis i/o participar en activitats que socialment són percebudes com a "necessàries". La taxa de privació material severa s'entén com el percentatge de persones enquestades que pateixen privació en almenys 4 ítems dels 9 següents: incapacitat per fer front a despeses imprevistes de 800 euros; incapacitat per anar de vacances almenys una setmana a l'any, incapacitat per pagar sense endarreriments rebuts relacionats amb l'adquisició i/o el manteniment de l'habitatge, altres préstecs i subministraments, incapacitat per realitzar un àpat de carn, pollastre o peix almenys cada dos dies; incapacitat per mantenir l'habitatge a temperatura adient durant els mesos de fred; incapacitat per

tenir rentadora; incapacitat per tenir televisió en color; incapacitat per tenir telèfon; i, finalment incapacitat per tenir automòbil.

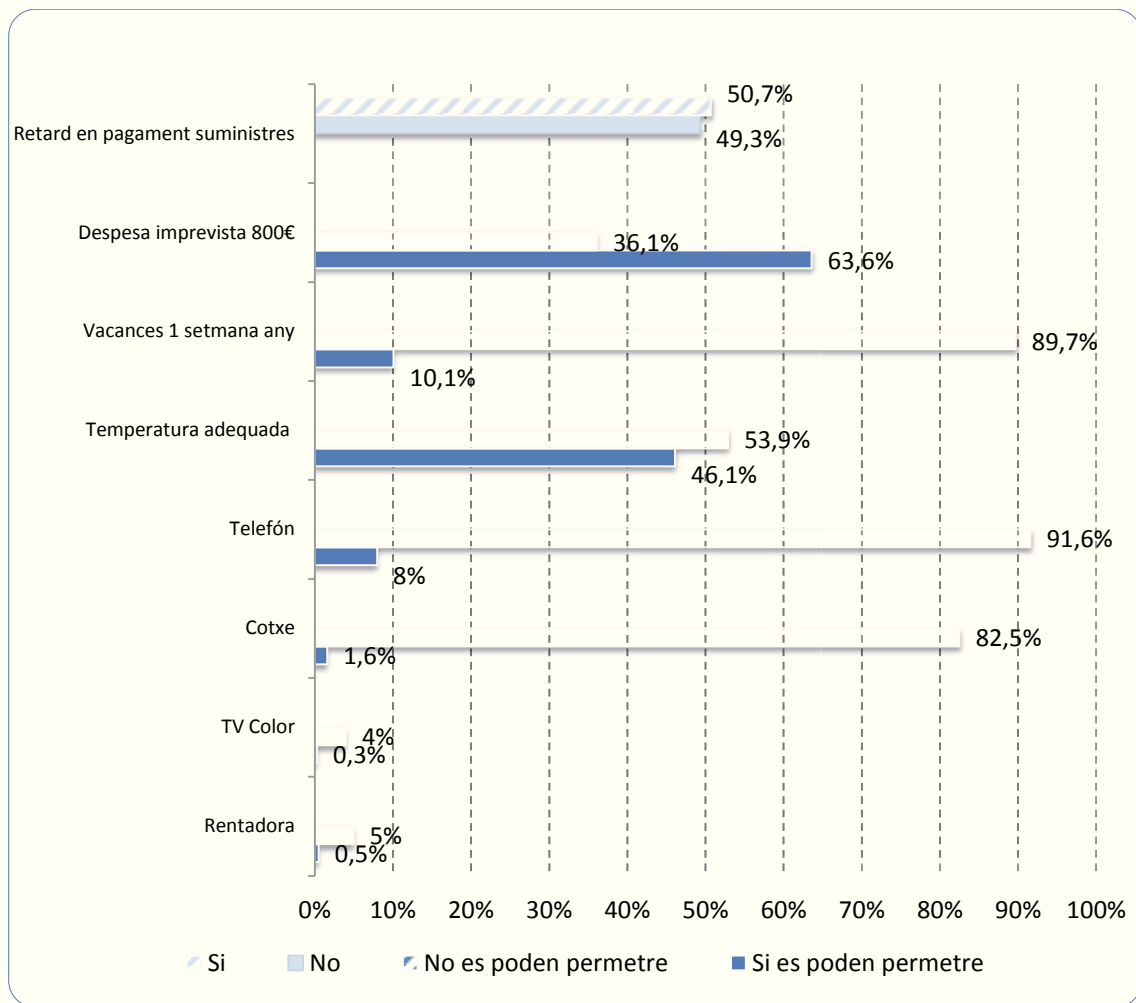
El 70,2% de les persones usuàries de serveis socials es troba en situació de privació material severa. Aquesta xifra és del 6,7% si considerem tota la població catalana (ECV, 2015).

GRÀFIC 18: Privació material severa de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials

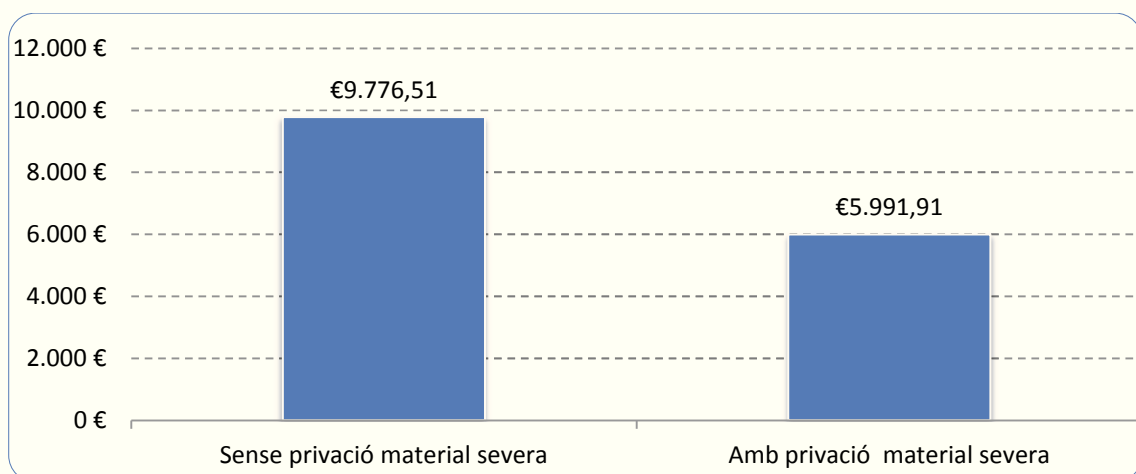
Els tres ítems de privació material que tenen una proporció major d'usuaris que els pateixen són: no poder assumir unes despeses imprevistes de la llar de 800€ (91,6%), no poder-se permetre unes vacances d'almenys 1 setmana a l'any (89,7%) i no poder mantenir la llar a temperatura adient en els mesos de fred (53,9%). Per contra els ítems que estan més coberts són: no poder-se permetre un telèfon (0,7%), una televisió en color (4%) o una rentadora (5%).

GRÀFIC 19: Percentatge de llars segons privació material severa

Les llars dels usuaris dels serveis socials que es troben en privació material severa tenen una mitjana d'ingressos equivalents de 5.991,91€/any. En el cas de les llars que no es troben en aquesta situació la mitjana d'ingressos equivalents és de 9.776,51€.

GRÀFIC 20: Mitjana d'ingressos equivalents de les llars dels usuaris de Serveis Socials segons si es troben en situació de privació material severa

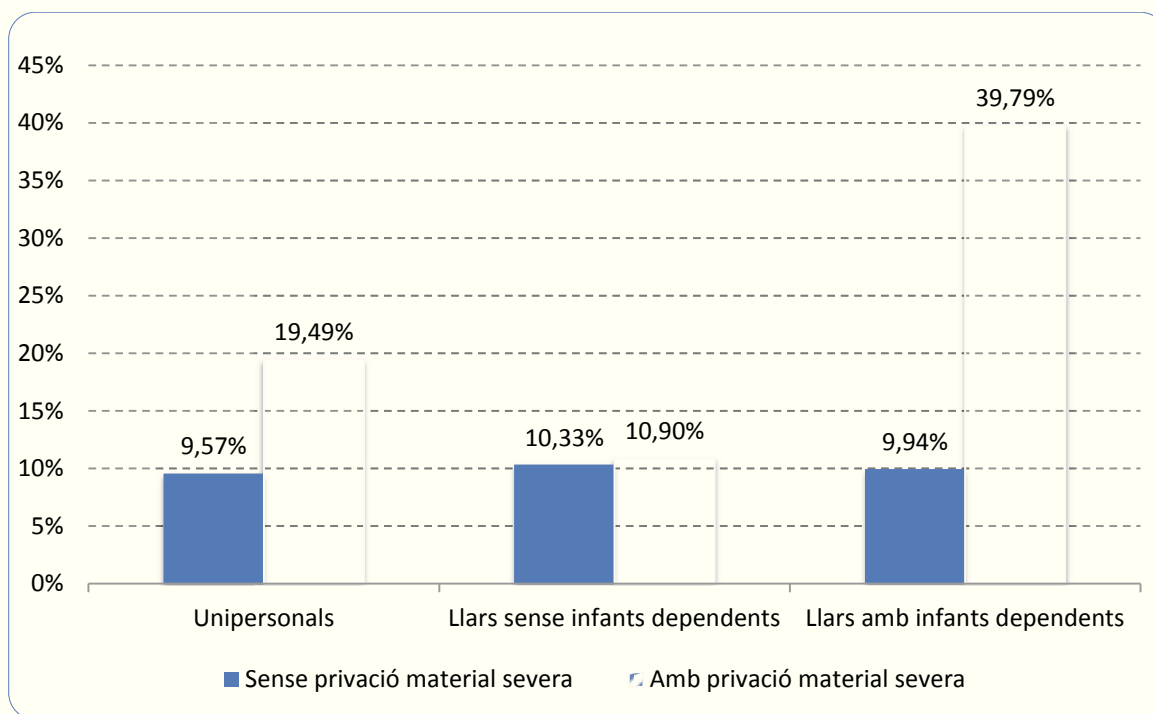

Del conjunt de llars, aquelles que tenen una major privació material severa són les que compten amb infants dependents (el 39,79% de les llars tenen infants dependents i privació material severa).

El 19,48% de les llars unipersonals tenen privació material severa.

En el cas de les llars sense infants dependents no hi ha diferències significatives en quant a la situació de privació material severa.

GRÀFIC 21: Percentatge de llars segons tipologia i situació de privació material severa

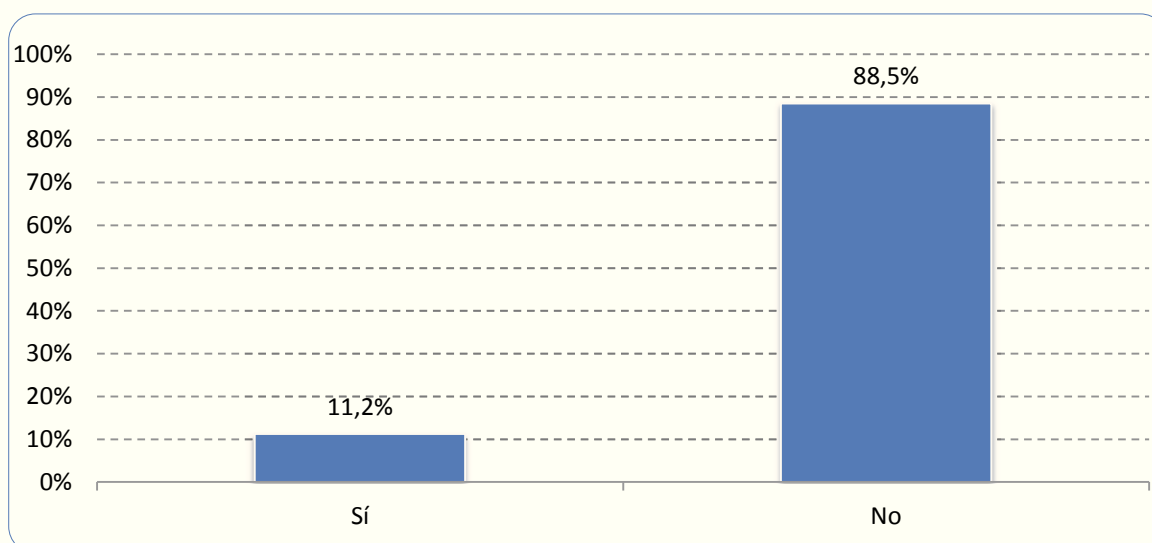

6.4 Ingressos del sistema públic

Davant de la situació de pobresa i privació material es fa imprescindible conèixer les prestacions que ofereixen les administracions públiques per pal·liar la vulnerabilitat econòmica de la població.

Només l'11,2% dels usuaris dels Centres de Serveis Socials declara haver rebut algun ingrés procedent del sistema públic d'assistència social o d'alguna institució sense ànim de lucre durant 2015. Aquests usuaris declaren haver rebut un ingrés mig mensual de 145,2€/mes.

GRÀFIC 22: Persones usuàries de Serveis Socials que van rebre algun ingrés procedent del sistema públic d'assistència social o d'alguna institució sense ànim de lucre

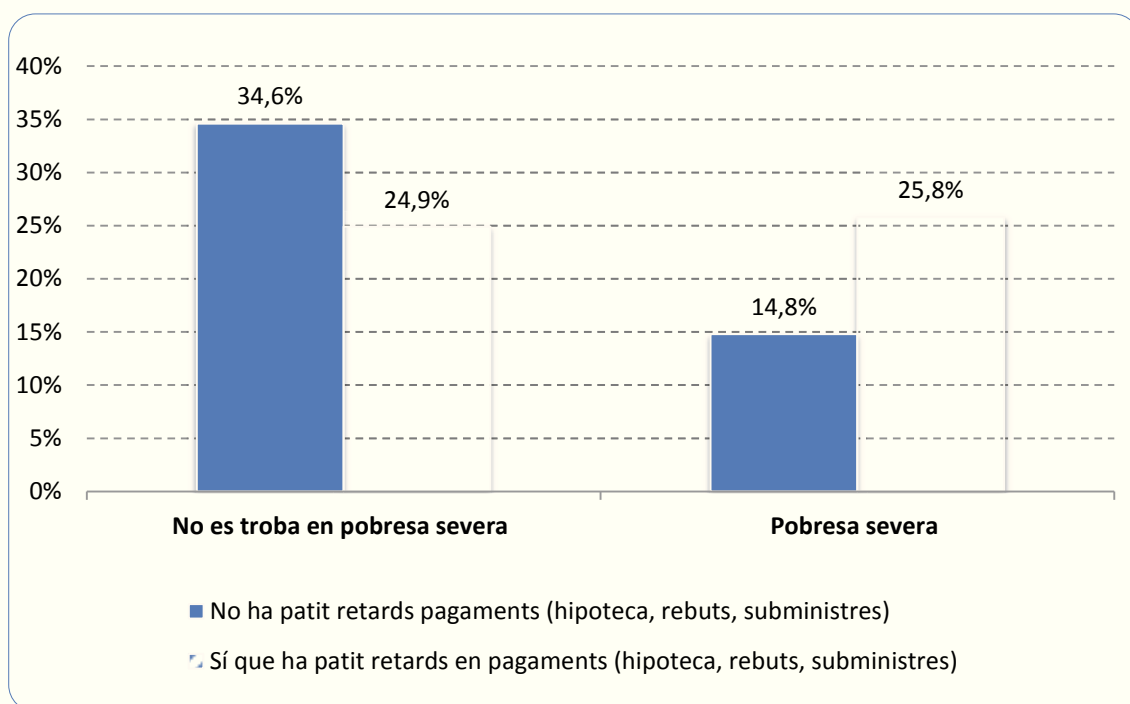
TAULA 6: Import dels ingressos mitjos mensuals procedent del sistema públic d'assistència social o d'alguna institució sense ànim de lucre

	Usuaris dels Centres de Serveis Socials	Mitjana d'ingressos
No han percebut cap ingrés del sistema públic o d'institucions sense ànim de lucre	88,5%	-
Sí que han percebut cap ingrés del sistema públic o d'institucions sense ànim de lucre	11,2%	145,2€/mes
NS/NC	0,3%	
TOTAL	100%	

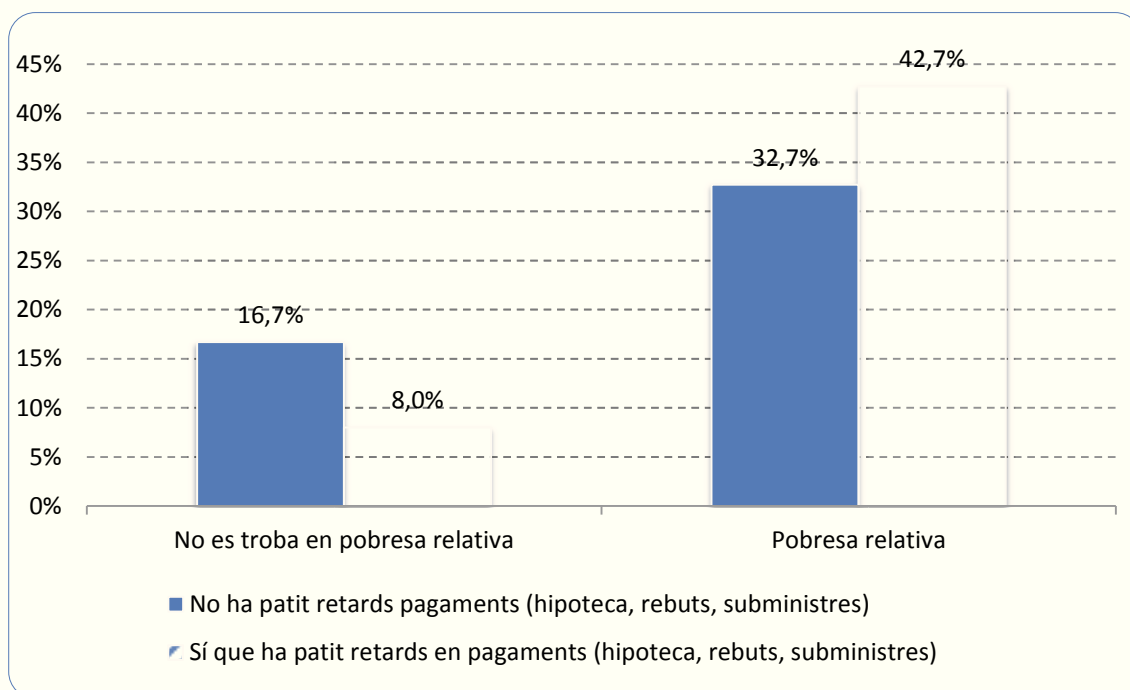
6.5 Dificultats econòmiques

El 42,7% de les llars amb algun tipus de retard en el pagament de rebuts (hipoteca, lloguer o subministraments) es troba en situació de pobresa relativa. Un 32,7% de les llars que tenen pobresa relativa no han tingut retards en el pagament de rebuts de subministrament. Per altra banda, un 25,8% de les llars que es troben en situació de pobresa severa ha tingut algun retard en el pagament dels seus rebuts.

GRÀFIC 23: Llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons si han tingut un retard en pagaments de rebuts (hipoteca, rebuts o subministres) i situació de pobresa severa

GRÀFIC 24: Llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons si han tingut un retard en pagaments de rebuts (hipoteca, rebuts o subministres) i situació de pobresa relativa

El 62% de les llars amb nens dependents no disposa de roba nova i tenen una mitjana d'ingressos per llar equivalents de 2.095,88 €. El 54,8% no es poden permetre viatges d'oci regulars i tenen una mitjana d'ingressos per llar equivalents de 2.150,13€. El 55,2% no poden permetre's reunir-se de tant en tant amb els amics i tenen una mitjana d'ingressos per llar equivalents de 2.177,11€.

TAULA 7: Mitjana d'ingressos de les llars amb infants dependents dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons privació material

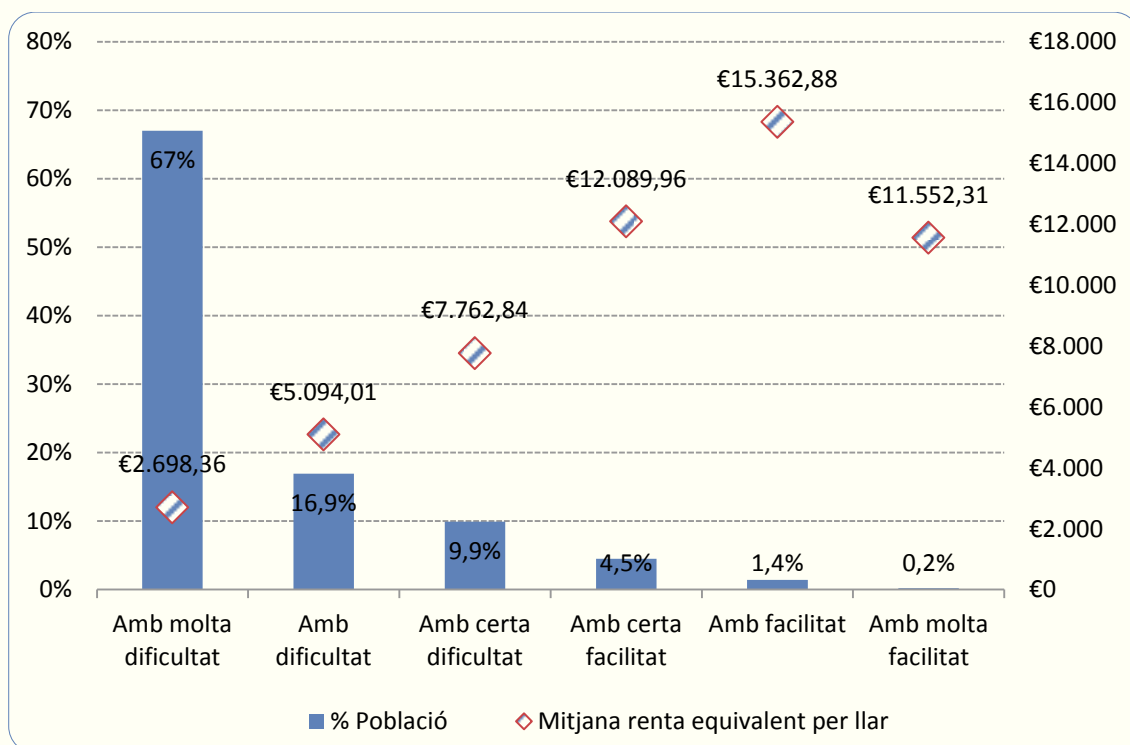
Els menors disposen de	Roba Nova	% llars amb infants dependents segons si disposen de roba nova	Dos parells de sabates adequades	% llars amb infants dependents segons si disposen de sabates adequades	Activitats d'oci regulars	% llars amb infants dependents segons si disposen d'activitats d'oci regulars
Sí, en disposen	3.068,40 €	36,9%	2.778,15 €	59,1%	2.997,76 €	35,0%
No, perquè no s'ho poden permetre	2.095,88 €	62,0%	2.030,58 €	39,9%	2.150,13 €	54,8%
No, no ho necessiten	4.103,65 €	1,1%	2.292,55 €	1,1%	2.356,54 €	10,2%
TOTAL	2.477,05 €	100%	2.474,95 €	100%	2.467,78 €	100%

Els menors disposen de	Viatges i esdeveniments escolars	% llars amb infants dependents segons si disposen viatges i esdeveniments escolars	Celebrar les ocasions especials	% llars amb infants dependents segons si disposen de celebracions en les ocasions especials	Reunir-se de tant en tant amb els amics	% llars amb infants dependents segons si poden reunir-se de tant en tant amb els amics
Sí, en disposen	2.917,21 €	43,7%	2.886,79 €	46,9%	2.913,48 €	31,6%
No, perquè no s'ho poden permetre	2.067,63 €	47,3%	2.073,87 €	49,7%	2.177,11 €	55,2%
No, no ho necessiten	2.388,17 €	9,0%	2.717,55 €	3,4%	2.602,75 €	13,2%
TOTAL	2.467,99 €	100%	2.477,31 €	100%	2.465,76 €	100%

Els menors disposen de	Equips d'oci a l'aire lliure	% llars amb infants dependents segons si disposen d'equips d'oci a l'aire lliure	Llibres adequats per a la seva edat	% llars amb infants dependents segons si disposen de llibres adequats per a la seva edat	Joguines que es poden utilitzar dins de l'habitatge	% llars amb infants dependents segons si disposen de joguines que es poden utilitzar dins de l'habitatge
Sí, en disposen	2.644,20 €	51,5%	2.669,72 €	65,8%	2.588,68 €	68,5%
No, perquè no s'ho poden permetre	2.185,65 €	41,3%	2.047,66 €	26,5%	2.193,29 €	27,3%
No, no ho necessiten	2.768,91 €	7,2%	2.159,44 €	7,8%	2.522,68 €	4,2%
Total	2.463,86 €	100%	2.465,48 €	100%	2.478,12 €	100%

Només el 6,1% de les llars acostuma a arribar a final de mes al menys amb certa facilitat, facilitat o molta facilitat. El 67% de les llars acostuma a arribar a final de mes amb molta dificultat i tenen una mitjana d'ingressos equivalents de 2.698,36€/any. El 16,9% arriben a final de mes amb dificultat i disposen d'una mitjana d'ingressos equivalents de 5.091,01€/any. El 9,9% acostumen a arribar a final de mes amb certa dificultat i tenen una mitjana d'ingressos equivalents de 7.762,84€/any. El 4,5% acostumen a arribar a final de mes amb certa facilitat i tenen una mitjana d'ingressos equivalents de 12.089,96€/any. El 1,4% acostumen a arribar a final de mes amb facilitat i tenen una mitjana d'ingressos equivalents de 15.362,88€/any. El 0,2% acostumen a arribar a final de mes amb molta facilitat i tenen una mitjana d'ingressos equivalents de 11.552,31€/any.

GRÀFIC 25: Dificultats de les llars per arribar a final de mes

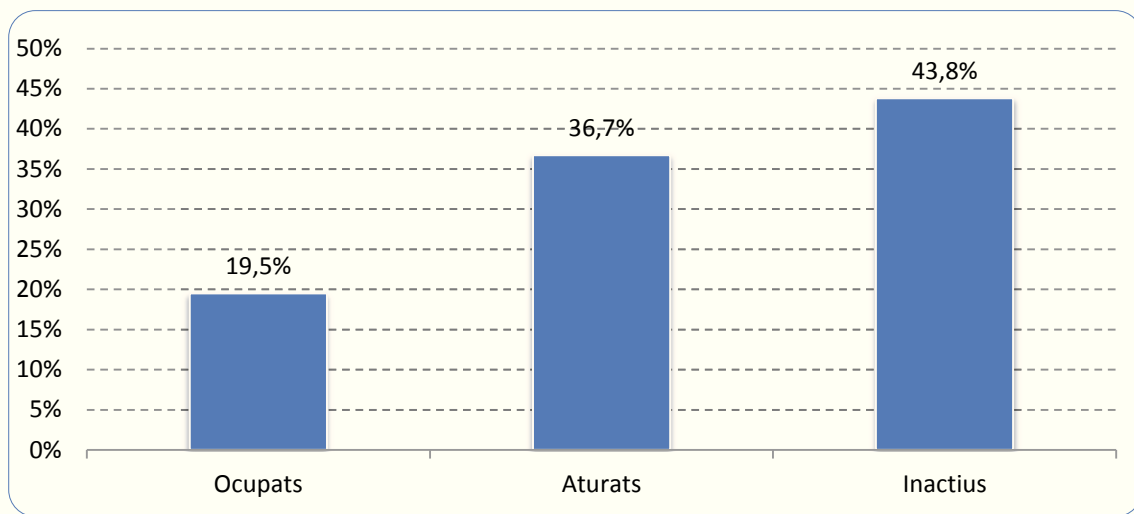
VII. MERCAT LABORAL

La situació laboral de les persones que viuen a les llars és un dels factors fonamentals per entendre la situació de pobresa i privació material. La manca d'inserció laboral dóna lloc a uns ingressos baixos en la llar i per tant a l'existència de dificultats econòmiques.

7.1 Situació laboral

Del total de persones que viuen en les llars de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials, el 43,8% són població inactiva, el 36,7% es troben en situació d'atur i només el 19,5% tenen feina.

GRÀFIC 26: Situació laboral de les persones que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials

La taxa d'atur presenta diferències molt significatives entre la població de Catalunya, Barcelona i la situació en la que es troben els membres de les llars dels usuaris de serveis socials. La diferència entre la taxa d'atur de Barcelona i la de la població atesa en els Centres de Serveis Socials és de 53,8 punts percentuals.

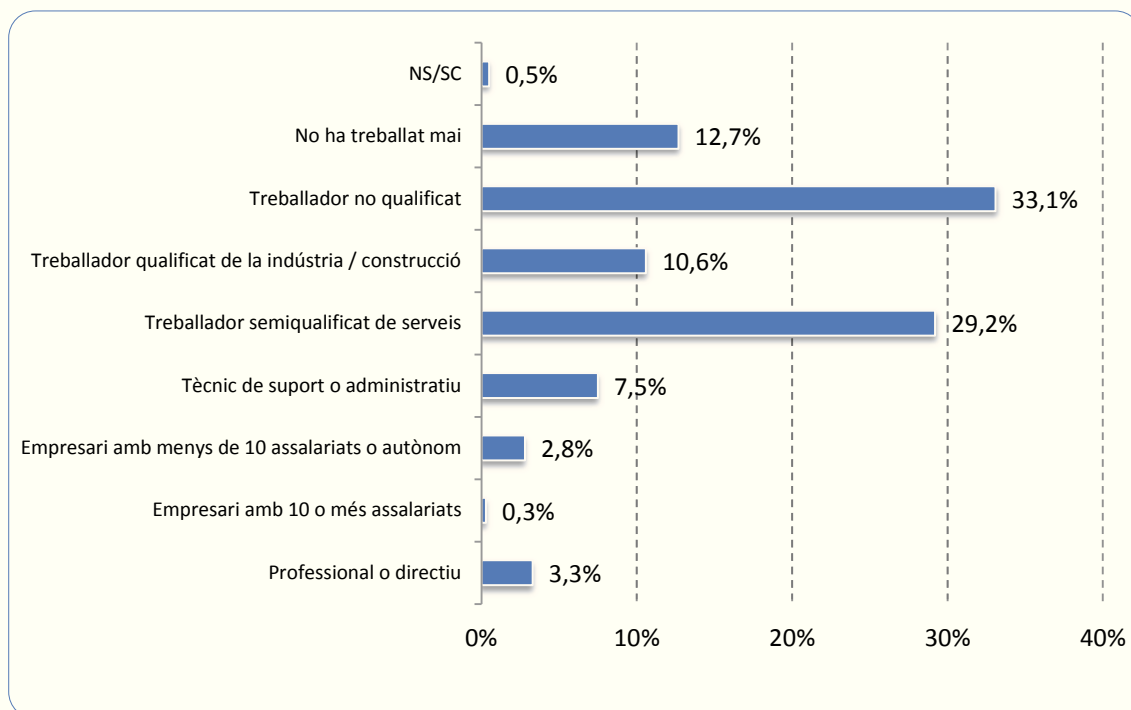
TAULA 8: Taxes d'activitat i atur

Població de referència	Taxa d'activitat	Taxa d'atur
Població de Serveis Socials ¹	56,2%	65,3%
Població de Barcelona (EPA, 2016)	61,0%	11,5%
Població de Catalunya (EPA, 2016)	61,6%	14,8%

(1) Fa referència a totes las persones que viuen a les llars dels persones usuarias de serveis socials entrevistades

El 33,1% de les persones actives que viuen a la llar tenen la categoria professional de treballador/a no qualificat, el 29,2% són treballadors/es semi qualificats de serveis. El 6,4% de les persones actives són directius, el 12,7% no han treballat mai.

GRÀFIC 27: Categoria professional

7.2 Les persones ocupades

Entre les persones ocupades, la mitjana d'hores de feina setmanals remunerades és de 29,9. L'existència de jornades laborals inferiors a les 40 hores/setmana tenen incidència en els salaris i situa les llars en una posició econòmica més fràgil.

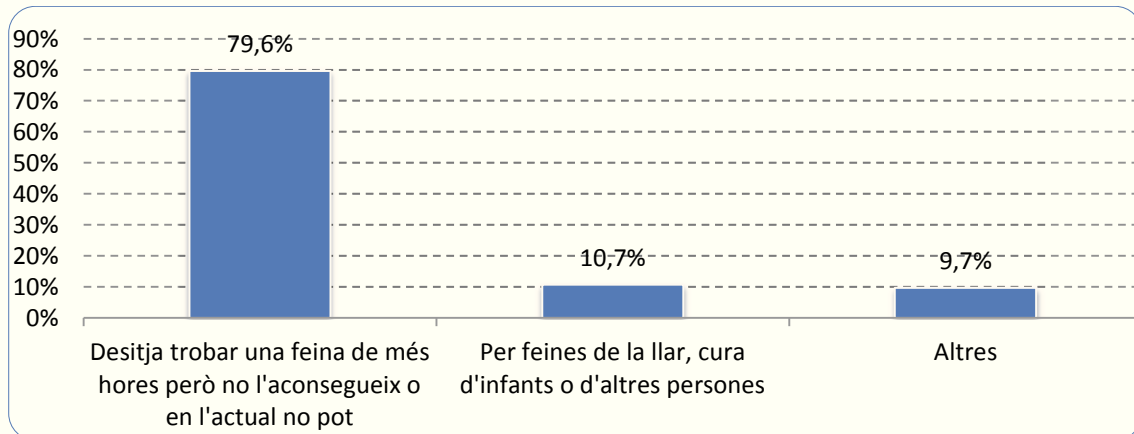
TAULA 9: Temps mig setmanal dedicat a la feina principal de les persones que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials (hores/setmana)

Persones que viuen en les llars dels usuaris	Persones ocupades que viuen en les llars dels usuaris	14,9%
	Persones ocupades que viuen en les llars dels usuaris que treballen menys de 30 hores/setmana	7,0%
Mitjana d'hores dedicades a la feina remunerada a la setmana		29,9h
Mediana		30h
Moda		40h

Un 47,1% de les persones ocupades de les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials treballen menys de 30 hores a la setmana.

El 79,6% de les persones que treballen menys de 30 hores setmanals desitgen trobar una feina de més hores però no l'aconsegueixen o la feina actual no els ho permet. Quatre de cada cinc persones empleades ho estan a temps parcial de forma involuntària. La segona raó més freqüent per la que les persones treballen 30 hores o menys hores és perquè han de compatibilitzar la feina amb les tasques de la llar i la cura d'infants o altres persones.

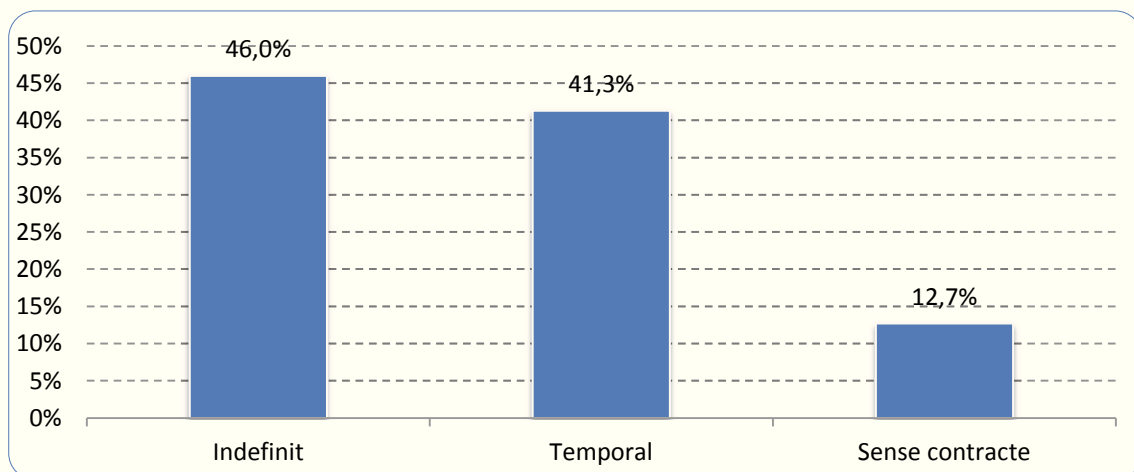
GRÀFIC 28: Motius pels que les persones ocupades que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials treballen menys de 30 hores setmanals

El 46% de les persones ocupades tenen contractes indefinits, el 41,3% els tenen temporals i el 12,7% treballen sense contracte.

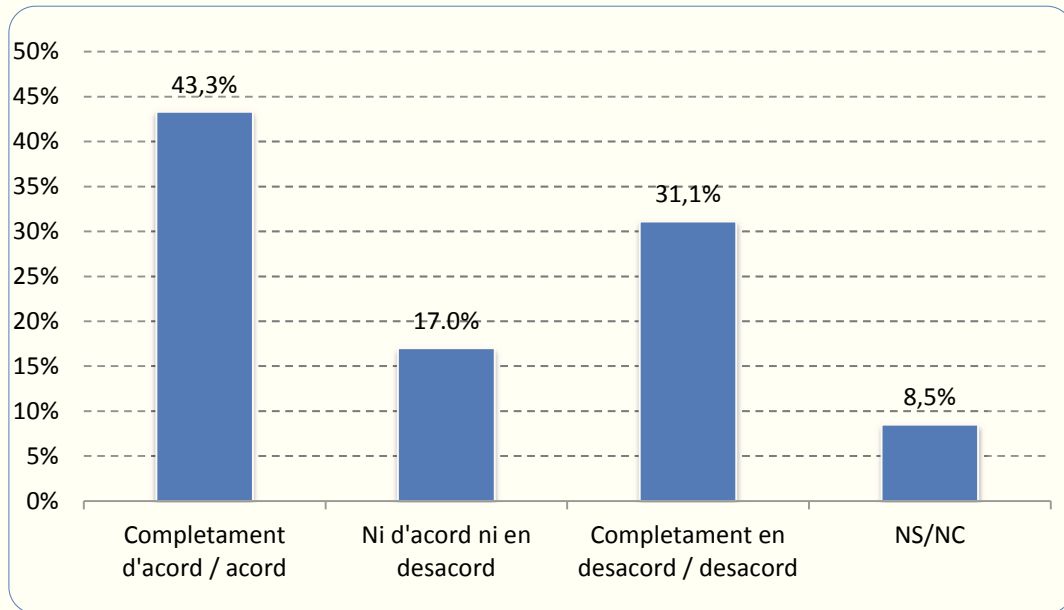
El pes de la contractació temporal entre el col·lectiu de persones que viuen en les llars dels usuaris de serveis socials és molt més elevada que per al conjunt de la població de Barcelona. D'acord amb l'enquesta de condicions de vida de l'INE del 2011, a Barcelona, el 75,3% dels ocupats tenien contractes indefinits i el 22% eren treballadors i treballadores temporals.

GRÀFIC 29: Persones ocupades que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons tipologia de contracte

En quant al risc de perdre la feina que tenen les persones que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials: el 43,3% dels ocupats està d'acord o molt d'acord amb que el risc a perdre la seva feina en els propers sis mesos existeix. Per contra, el 31,1% pensa que aquests risc no hi és.

GRÀFIC 30: Persones ocupades que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons el risc que tenen a perdre la seva feina actual en els propers sis mesos

7.3 Característiques de les persones en situació d'atur

El temps mig de cerca de feina dels membres de la llars de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials és de 3 mesos.

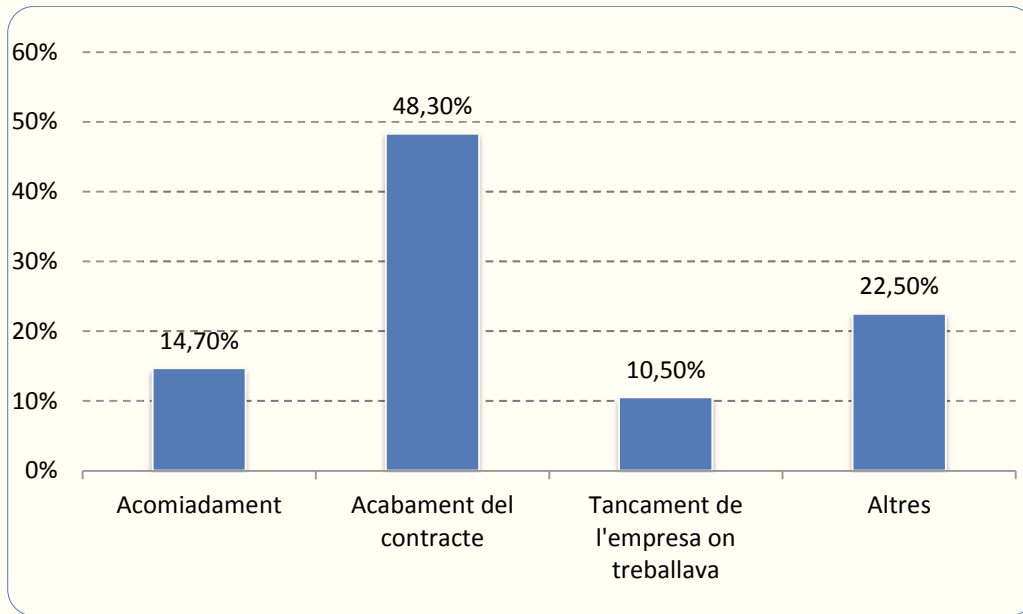
TAULA 10: Temps mig de recerca de feina de les persones en situació d'atur que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials

Temps mig de cerca de feina dels membres de la llars de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials	Nombre de mesos
Mitjana	3
Mediana	2
Moda	2

El 48,3% de les persones en situació d'atur manifesten que la principal raó per la qual es van quedar sense la darrera feina va ser la finalització del contracte.

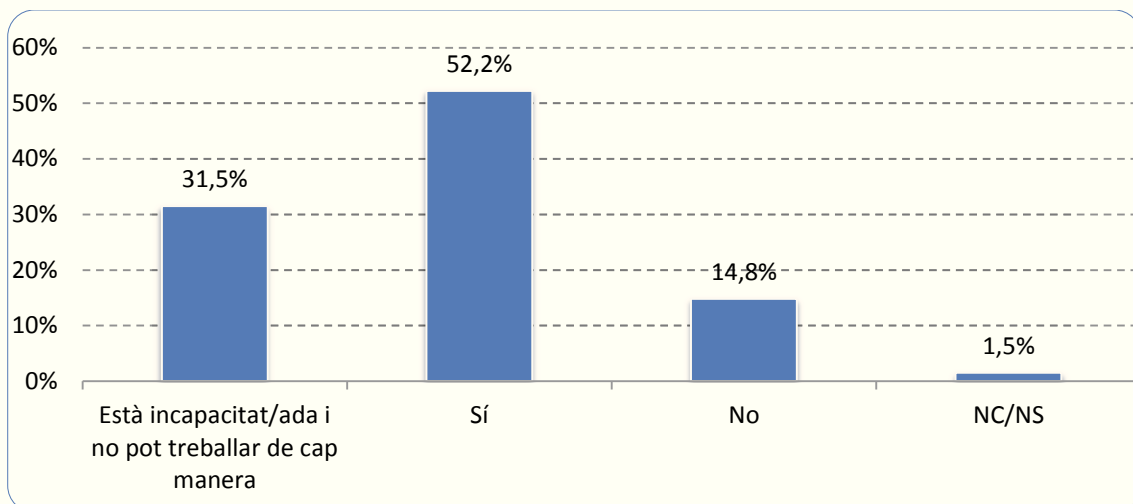
La segona raó de pèrdua de feina és per acomiadament (14,7% de les persones) i la tercera és el tancament de l'empresa on treballava (10,5%).

GRÀFIC 31: Raó principal per la que les persones en situació d'atur que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials es van quedar sense la seva darrera feina

El 52,2% de les persones que viuen en les llars dels usuaris de serveis socials i que no treballen però que es troben en edat de fer-ho, desitjaria treballar. El 14,8% manifesta que no vol treballar. Un 31,5% està incapacitat i no podria fer-ho.

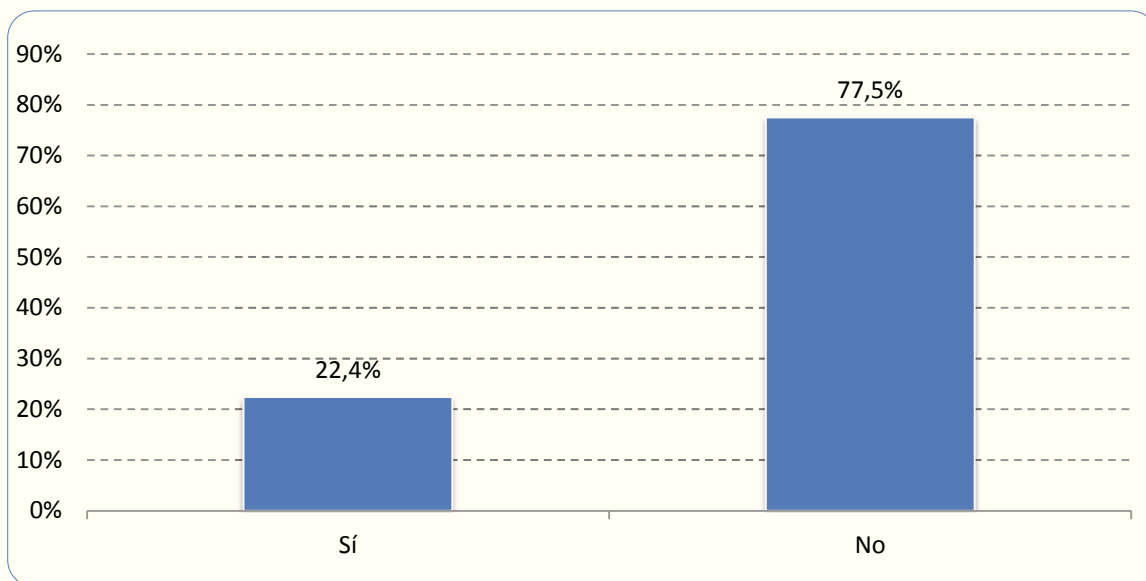
GRÀFIC 32: Persones no ocupades que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons si els agradaria treballar

7.4 Ingressos del treball

El 22,4% de les persones residents en les llars dels usuaris de serveis socials ha rebut algun ingrés com a persona assalariada durant el 2015. El salari mig es situa en 6.485,16€ nets a l'any, és a dir, 540,6€ mensuals, un ingrés mig que es troba per sota del SMI i del llindar de la pobresa.

GRÀFIC 33: Persones que viuen en les llars dels usuaris dels Centres de Serveis Socials segons van rebre, durant el 2015, algun salari o retribució

Taula 11: Renda monetària de l'assalariat durant 2015

	Renda monetària de l'assalariat (NETA)
Mitjana	6.485,1611€
Mediana	4.612€

VIII. BRETXA DIGITAL

El fenomen digital impacta de manera desigual en el desenvolupament personal i professional de la ciutadania. L'esclletxa digital fa referència a aquestes diferències, relacionant la desigualtat entre les persones que poden tenir accés o coneixement en relació a les noves tecnologies i les que no. En el marc de l'enquesta, l'esclletxa digital fa referència a la impossibilitat en l'accés a les noves tecnologies i, en concret, a internet.

La dificultat de les llars en l'accés regular a la xarxa ve determinada, en primer lloc per l'absència de la tecnologia adequada a llar. En aquest sentit del conjunt de les llars enquestades el 58,4% no tenen un ordinador a casa, enfront el 86% de llars que sí que en disposa a la ciutat de Barcelona. D'aquestes, el 92,47% no en tenen perquè no s'ho poden permetre. Aquest fenomen pren importància en les llars unipersonals i les llars amb nens dependents en què el 66,9% i el 49,8% de les llars no tenen ordinador perquè no s'ho poden permetre .

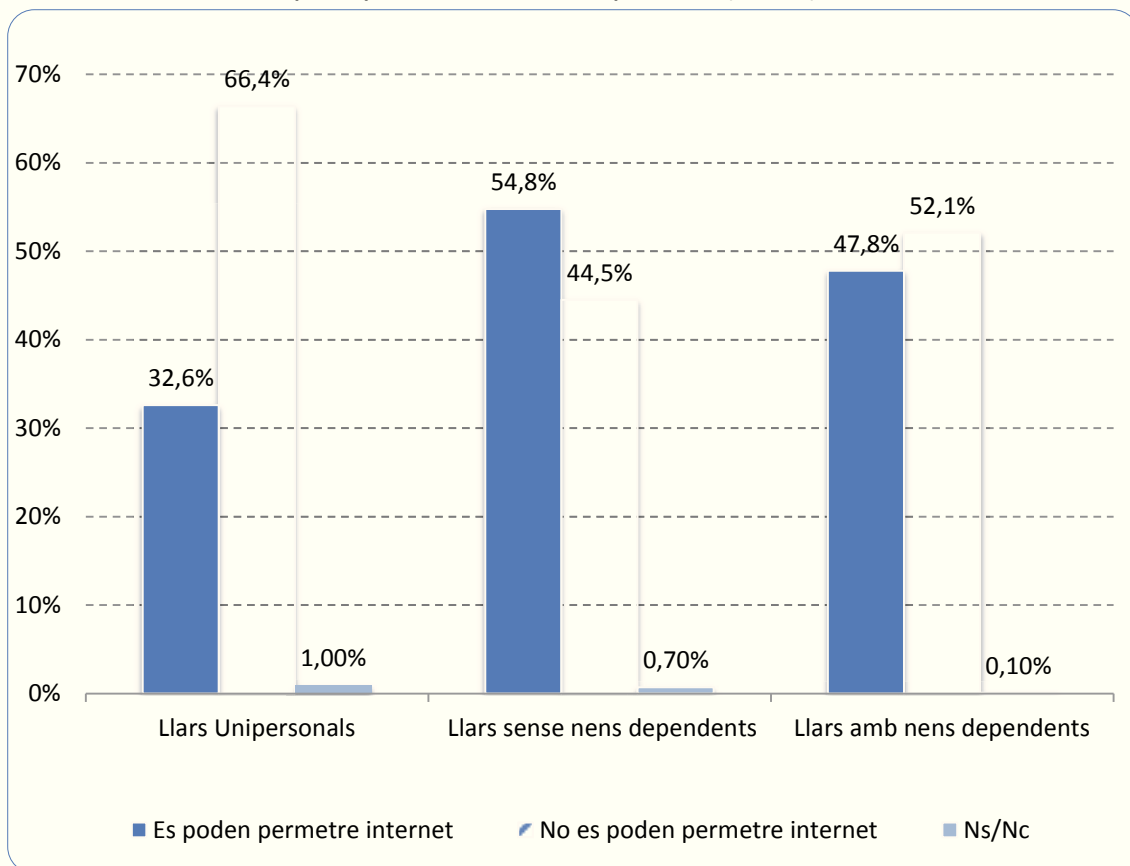
El segon factor que impossibilita un accés ple a internet és no poder disposar de connexió a la web dins la llar. El 44,7% del total de les llars no tenen accés a internet mentre que el 54,3% de les llars no tenen accés al web perquè no se'l poden permetre.

TAULA 12: A la seva llar es poden permetre internet?

Accés a Internet	Percentatge de llars
Es poden permetre l'accés a internet	44,7%
No es poden permetre l'accés a internet	54,3%
NS/NC	1%
Total	100%

Aquesta esclletxa és especialment rellevant pel que fa la població més jove, ja que limita les seves oportunitats de desenvolupament futures en igualtat d'oportunitats. En aquest sentit, el 52,1% de les llars enquestades on hi viuen menors dependents econòmicament no tenen connexió a internet perquè no se la poden permetre.

GRÀFIC 34: A la seva llar es poden permetre internet? Per tipus de Llar (EU-SILC)

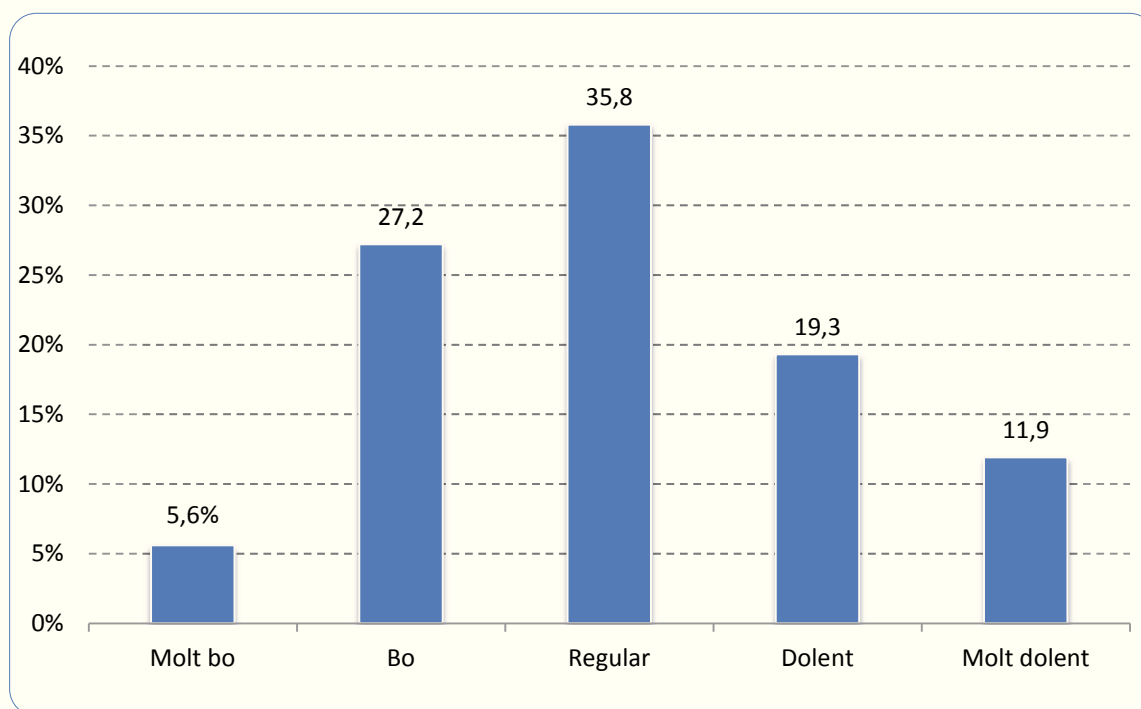

IX. SALUT

L'estat de salut està relacionat, entre d'altres factors, amb la prevalença de malalties cròniques, falta d'autonomia i dependència, el major ús de serveis socio-sanitaris o les desigualtats socials.³

9.1 Salut en general

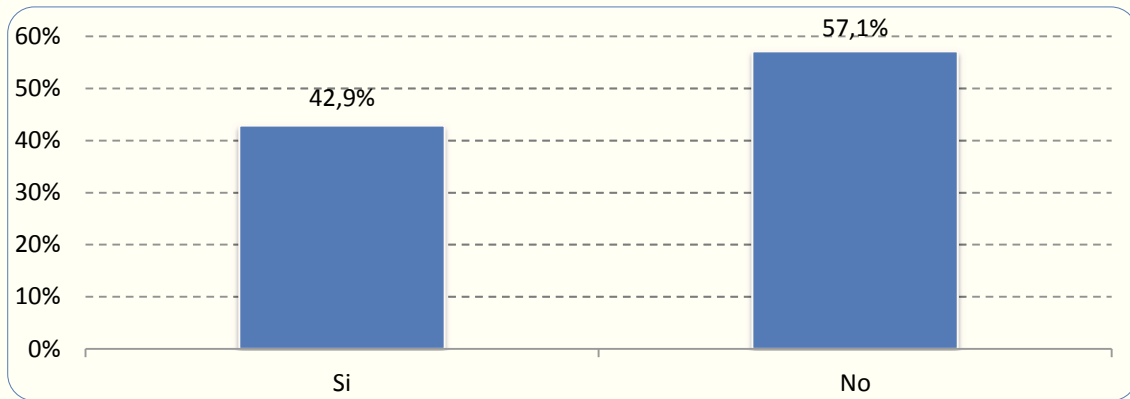
GRÀFIC 35: Estat de salut en general

El 32,8% de les persones principals enquestades qualifiquen el seu estat de salut, en termes generals, d'entre *Molt bo* i *Bo*, mentre que un 31,2% el qualifica de *Dolent* o *Molt dolent*. Un 35% ho qualifiquen com a regular. Pel que fa als problemes greus de salut el 42,9% dels usuaris n'ha patit algun en els últims 12 mesos. Per contra, el 57,10% manifesta no haver tingut cap incident de salut que l'hagi impedit un mínim de 15 dies en els últims 12 mesos.

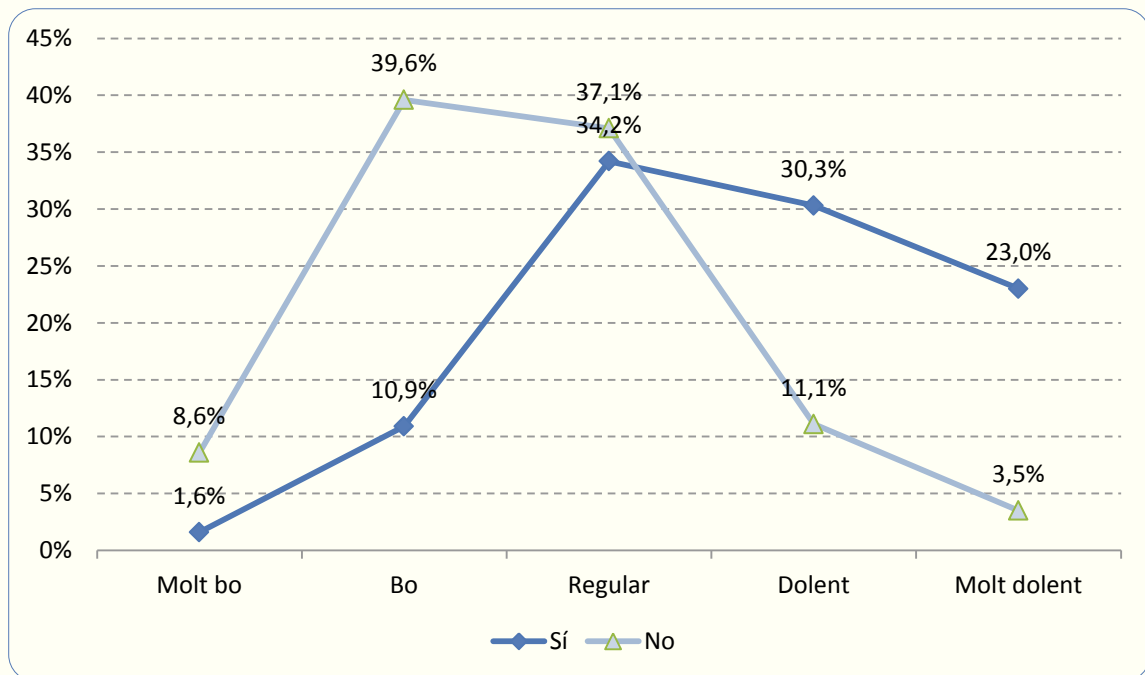
³ Les preguntes de l'enquesta encarregades de mesurar aquests factors són: *QUIN ÉS EL SEU ESTAT DE SALUT EN GENERAL* i *EN ELS DARRERS 12 MESOS, HA TINGUT ALGUN PROBLEMA DE SALUT IMPORTANT QUE LI LIMITÉS LES ACTIVITATS DURANT UN MÍNIM DE 15 DIES?*

GRÀFIC 36: En els darrers 12 mesos, ha tingut algun problema de salut important que li limités les activitats durant un mínim de 15 dies?

En aquest context, podem observar que l'estat de salut general auto percebut d'aquelles persones que han patit un problema de salut incapacitant en l'últim any és pitjor que per aquelles que no n'han patit cap. El 53,3% de les que han patit algun problema de salut consideren que el seu estat de salut és Dolent o Molt dolent, situació que només es dona entre el 14,6% de les que no han patit problemes d'aquest tipus.

GRÀFIC 37: Estat de salut autopercebut general i presència de problemes greus de salut

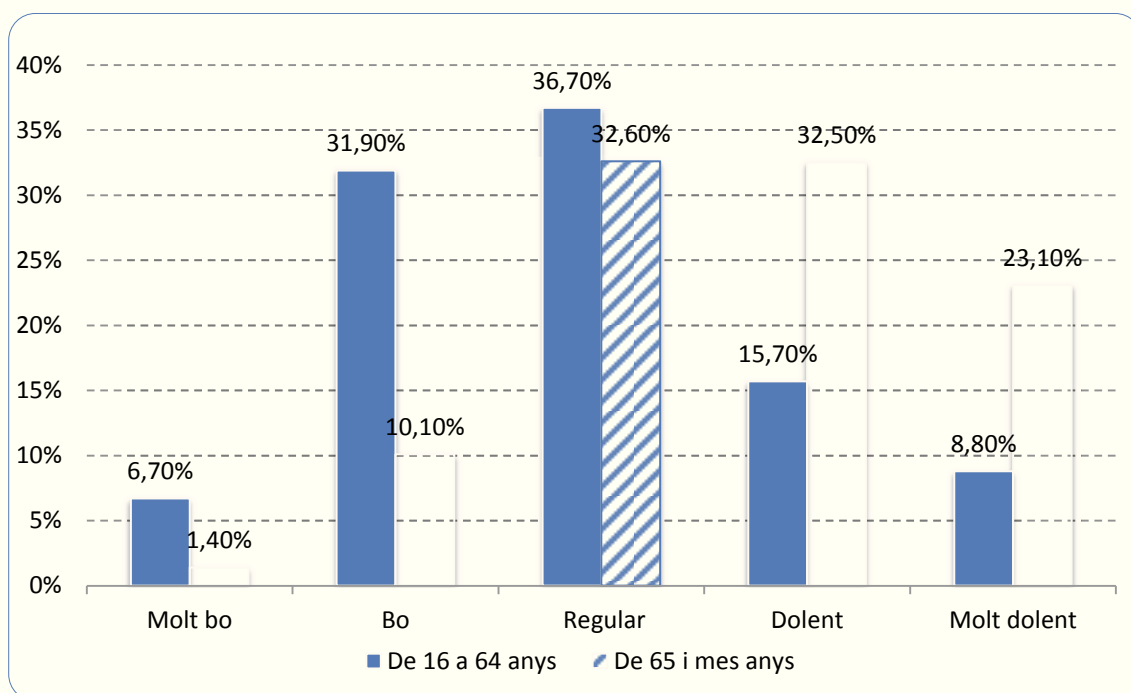

Amb tot, cal tenir en compte que l'estat de salut és diferent en funció de grup social al qual es pertanyi, essent sovint un mirall de les desigualtats existents en la societat. Fenòmens com l'edat, la privació material o l'estatus social influeixen en la qualitat de la salut.

9.2 Salut i edat

Les persones de 65 anys i més manifesten de manera clara un pitjor estat de salut autopercebut. Un 55,6% d'elles manifesta que el seu estat de salut és *Dolent* o *Molt Dolent* i només un 11,55 el considera *Bo* o *Molt Bo*. En canvi, el 38,6% de persones d'entre 16 i 64 anys indica que el seu estat de salut és *Bo* o *Molt Bo* i un 24,5% *Dolent* o *Molt Dolent*.

GRÀFIC 38: Salut i edat

9.3 Salut i motiu de visita als CSS

El principal el motiu de visita als CSS per part de la gent gran són qüestions relacionades amb la l'Atenció a la Dependència, això es reflexa en un pitjor estat de salut d'aquest col·lectiu. El 55,1 % de les persones que acudeixen als Centres de Serveis Socials declaren que el seu estat de salut és *Dolent* o *Molt Dolent* mentre que només el 24,5% de les persones usuàries que no acudeixen per aquest motiu declaren tenir una estat de salut *Dolent* o *Molt dolent*.

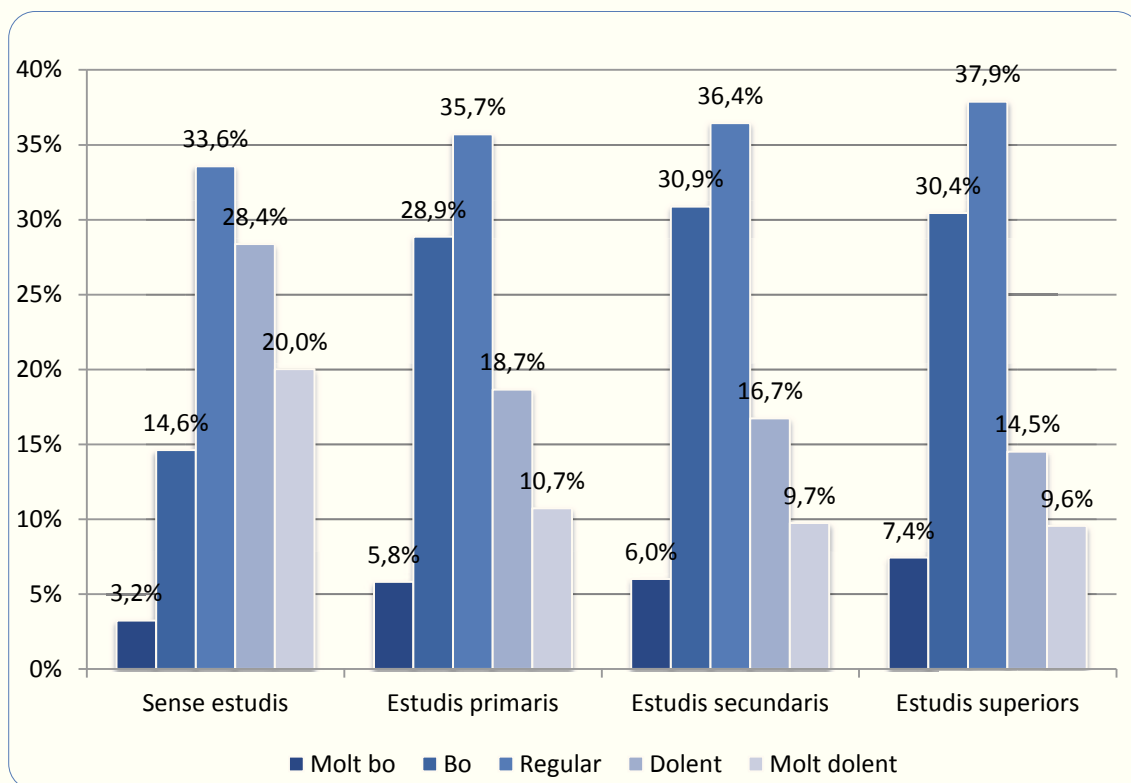
TAULA 13: Acudeix al centre amb alguna temàtica que està relacionada amb l'atenció a la dependència?

Acudeix al CSS / Estat salut	Molt bo	Bo	Regular	Dolent	Molt dolent	NS/NC	Total
No	6,6%	30,9%	37,0%	16,2%	9,2%	0,1%	100%
Si	1,6%	12,2%	31,0%	32,1%	23,0%	0,2%	100%
Total	5,6%	27,2%	35,8%	19,3%	11,9%	0,1%	100%

9.4 Salut i nivell de estudis

Finalment, el nivell d'estudis també és una variable que influeix en l'estat de salut autopercebut. A mesura que augmenten els nivell d'estudis també millora l'estat de salut autopercebut. Tal i com es pot observar en el gràfic, les persones amb un alt nivell d'estudis concentren millors nivells de salut autopercebuda que no pas aquells amb nivells d'estudis menors.

GRÀFIC 39: Estat de salut i nivell de estudis

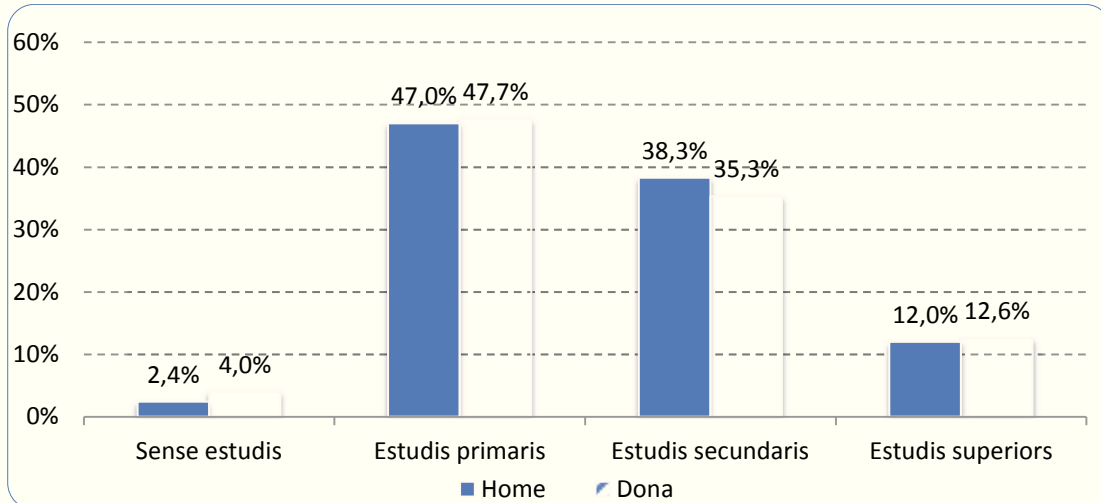

X. DESIGUALTAT DE GÈNERE

10.1 Desigualtat en formació

No s'aprecien grans diferències de nivell educatiu entre homes i dones. Això en teoria hauria de comportar uns resultats posteriors en termes de nivell d'ocupació i remuneració semblant, fet que com veurem no és així.

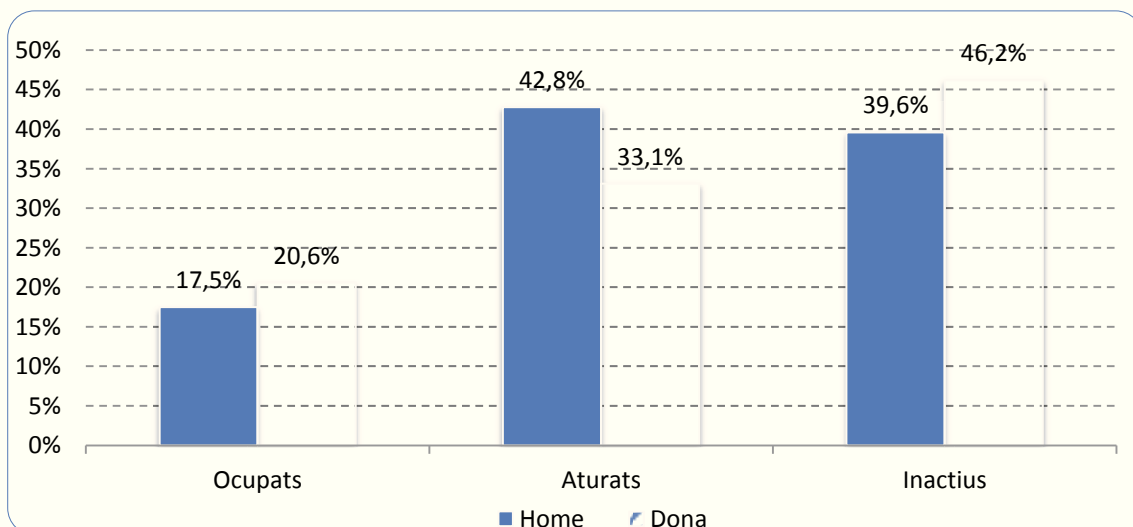
GRÀFIC 40: Nivell d'estudis segon sexe

10.2 Desigualtat en treball

Hi ha més dones ocupades que homes en treballs remunerats (3,1 punts de diferència a favor de les dones) menys aturades que aturats (9,7 punts de diferència). El 46,2% de les dones és troba en situació d'inactivitat davant el 39,6% dels homes.

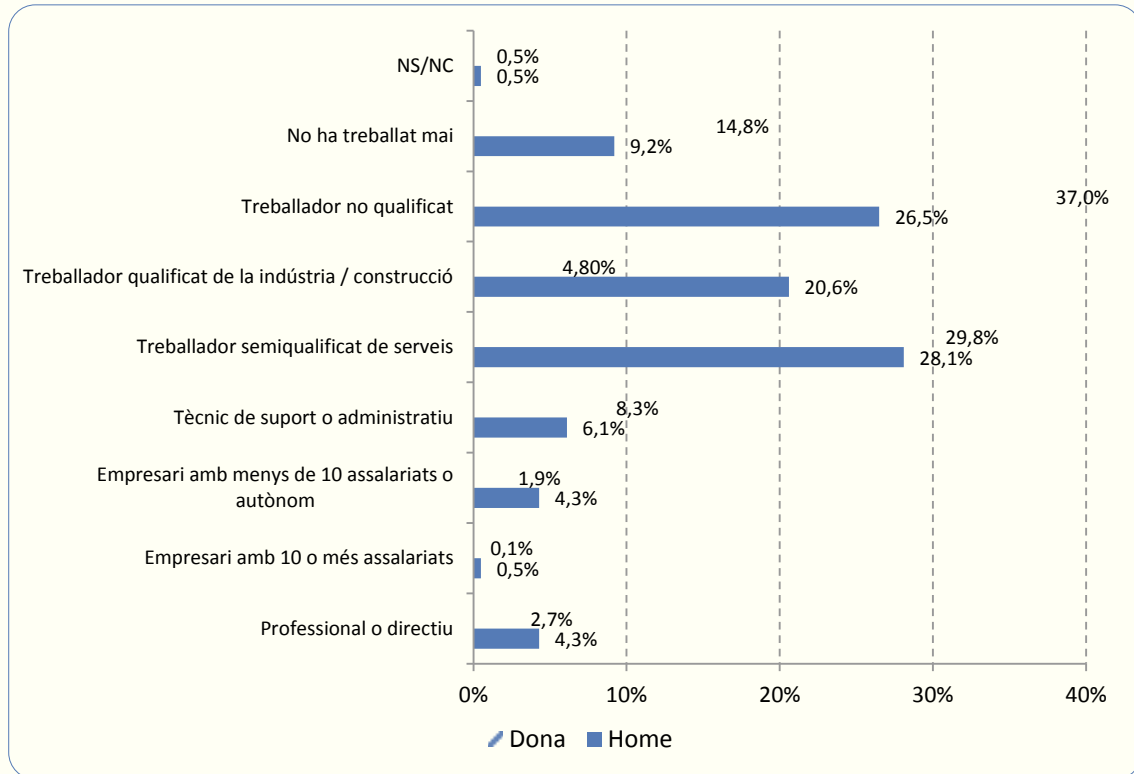
GRÀFIC 41: Relació amb l'activitat segon sexe

Considerant la categoria professional, el 37% de les dones són treballadores no qualificades davant el 26,5% dels homes que es troben en aquesta situació.

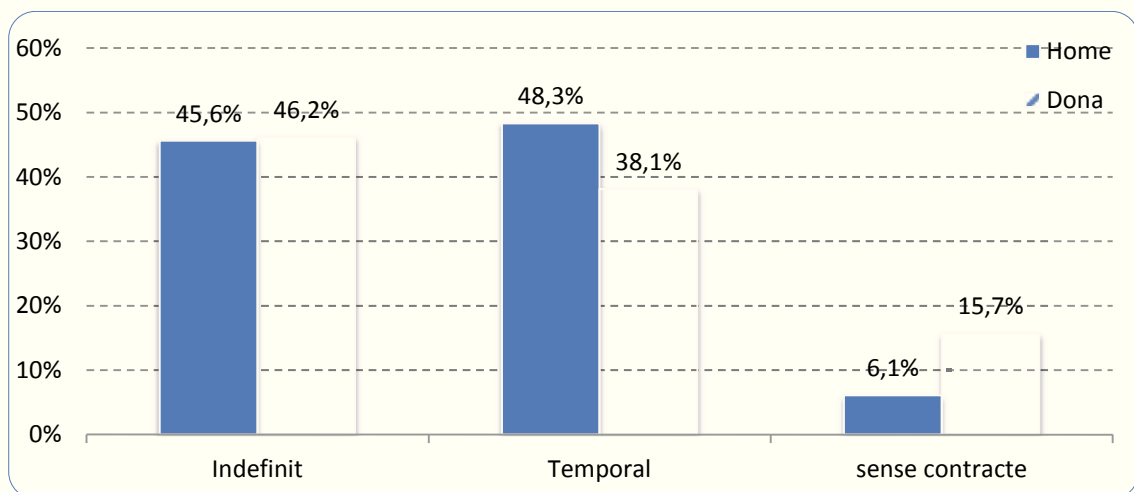
El 9,1% dels homes són Empresaris o personal directius, la proporció de dones que es troba en aquesta situació no arriba al 5%

GRÀFIC 42: Categoria professional segon sexe

Respecte al tipus de contracte, no hi ha diferències en el contracte indefinit entre homes i dones. Pràcticament la mitat dels homes estan contractats de forma temporal, el percentatge de dones en aquesta situació és del 38,1%. El 15,7% de les dones i el 6,1% dels homes treballen sense contracte.

GRÀFIC 43: Contracte de treball segon sexe

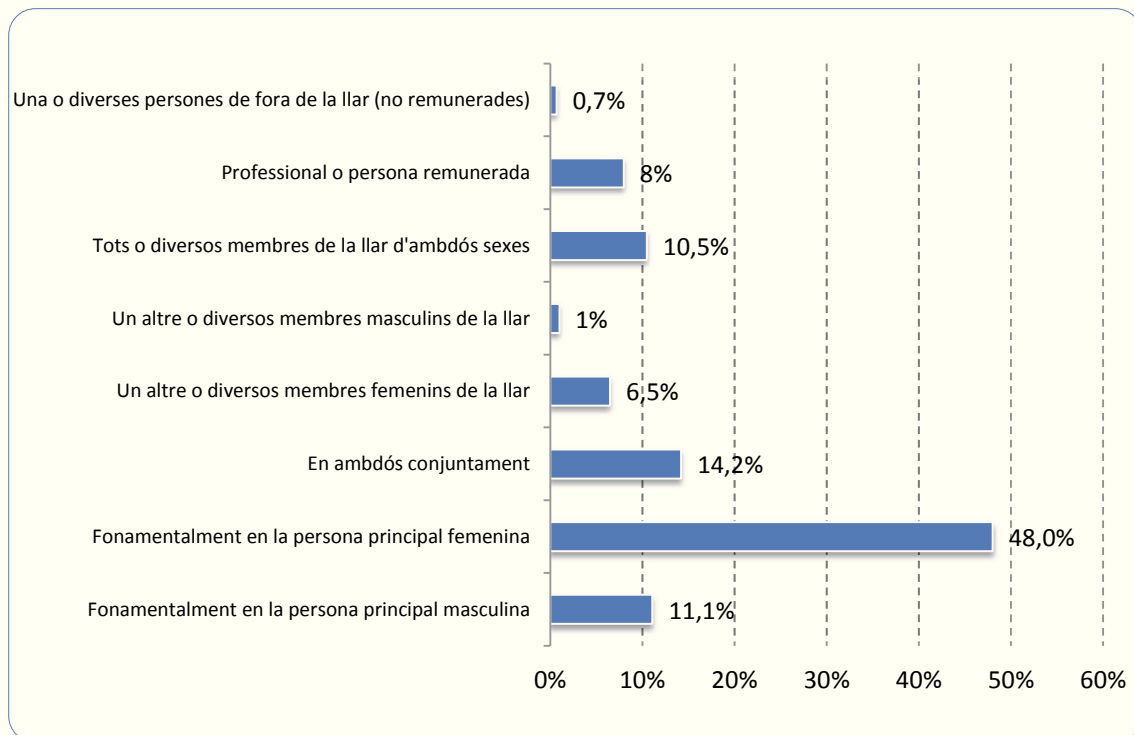
El temps mitjà dedicat al treball remunerat entre homes i dones també presenta diferències, elles treballen 27,59 hores setmanals, ells 34,58.

TAULA 14: Temps mitjà setmanal dedicat a la feina principal segon sexe

	Home	Dona
	Mitjana	Mitjana
Temps mitjà setmanal dedicat a treball remunerat	34,58h	27,59h

En el 48% de les llars, l'organització de les tasques domèstiques i familiars recau fonamentalment en la persona principal femenina. En el 14,2% de les llars recau en les dues persones principals conjuntament; i en un 11,1% recau fonamentalment en la persona principal masculina.

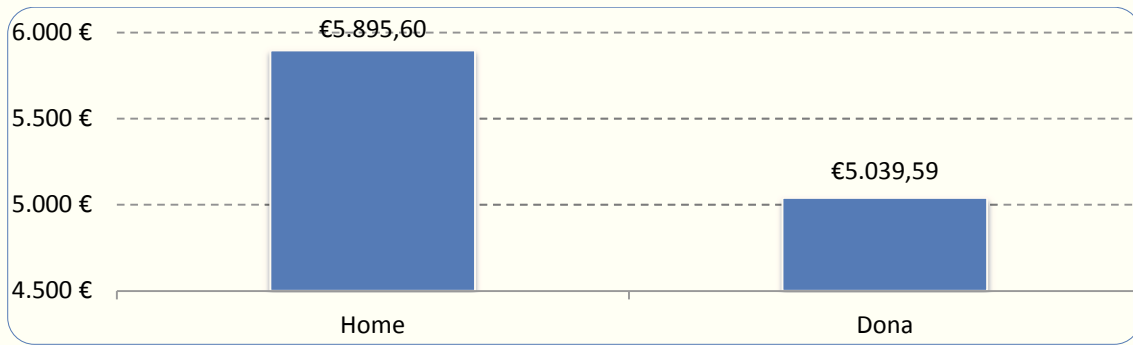
GRÀFIC 44: En quina persona recau principalment l'organització de les tasques domèstiques i familiars?

10.3 Desigualtat en ingressos

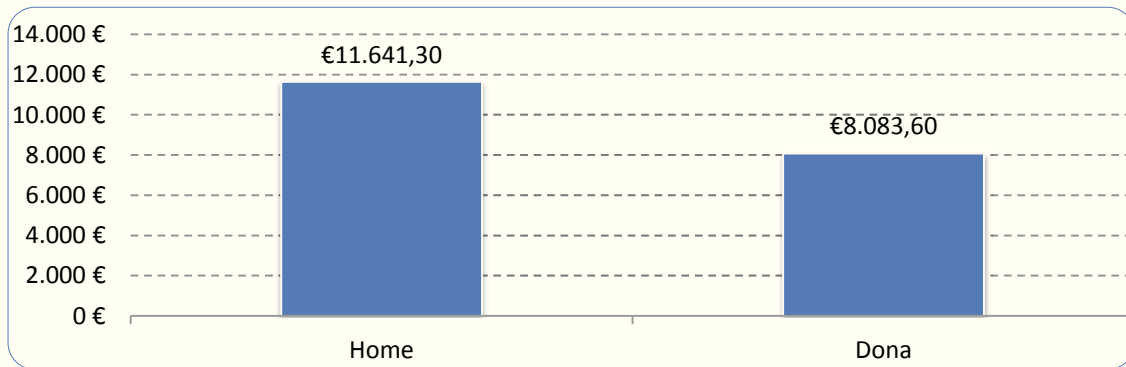
Les dones assalariades ingressen de mitjana 5.039,59€ nets anuals, mentre que els homes ingressen 5.895,6€ nets anuals, un gap de 855,91€ nets anuals. Dit d'una altra manera, el salari mitjà de les dones representa el 85,5% del salari mitjà dels homes.

GRÀFIC 45: Renda monetària de la persona assalariada segon sexe

Respecte dels ingressos per pensions, ens trobem amb el resultat de vides laborals diferents entre homes i dones. Les dones van ingressar 8.083,5€ nets a l'any, els homes 11.641,3€ nets a l'any, una diferència de 3.557,8€ net a l'any. La pensió mitjana de les dones representa el 69,4% de la pensió mitjana dels homes.

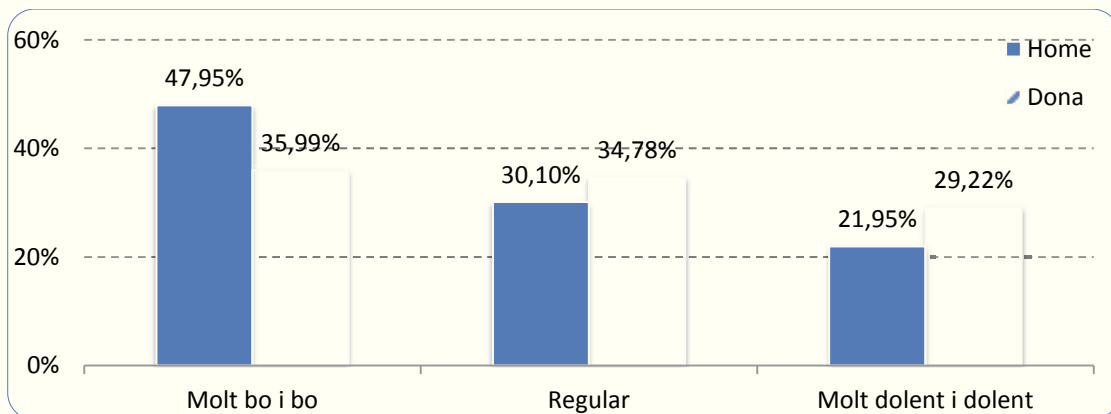
GRÀFIC 46: Prestacions per Vellesa/Jubilació (NET) segon sexe

10.4 Desigualtat en salut

El 21,95% dels homes i 29,2% de les dones manifesten tenir un estat de salut dolent o molt, el 47,95% dels homes consideren tenir bona o molt bona salut davant el 35,99% de les dones.

GRÀFIC 47: Salut general segon sexe

XI. VALORACIO DELS SERVEIS SOCIALS

L'Enquesta permet conèixer tres aspectes fonamentals dels serveis oferts als Centres de Serveis Socials: el motiu de la visita, la valoració que fan les persones ateses dels aspectes generals de l'atenció professional i la percepció de l'impacte que l'atenció rebuda.

11.1. Motius de la visita als Centres de Serveis Socials

En l'enquesta s'han registrat els motius pels quals els usuaris acudeixen als Centres de Serveis Socials⁴. Es pot acudir als centres per un sol motiu, situació que es dona en el 39,8% dels casos, o bé per més d'un motiu (el 59,7%).

Si atenem al motiu únic de la visita, el 70,3% de les persones ateses acudeixen als centres per motius relacionats amb Ajuts i Prestacions econòmiques. En segon motiu de visita més comú són les qüestions que tenen a veure amb la Família i els Menors (el 39,7%), seguit de l'Habitatge (34,3%), la Cerca de feina (27,6%) i la l'Atenció a la Dependència (20,2%). D'altres motius, com l'Alimentació (2,6%), la Violència de Gènere (0,9%) o les qüestions de Salut (2,4%) són motius que en comparació aglutinen un volum de demandes menor.

D'entre les les persones que acudeixen als centres per més d'un motiu cal destacar que aquelles que vénen per qüestions relacionades al mateix temps amb Ajuts i Prestacions econòmiques i qüestions relatives a la Família i els menors són gairebé el 30% del total (29,7%). D'altra banda, les persones que visiten els centres per aspectes relacionats amb la Gent Gran i l'Atenció a la Dependència junt amb algun altre motiu sumen un 19,3 del total de les persones usuàries.

⁴ Els motius de la visita s'han recollit en una pregunta de resposta múltiple, una persona pot declarar més d'un motiu pel qual ha anat al Centre de Serveis Socials. Per aquesta raó els motius poden sumar més del 100%.

TAULA 15: Motius per la visita de els CSS

Motius	%
Ajuts i prestacions econòmiques	70,3
Família i menors	39,7
Habitatge	34,3
Cerca de feina	27,8
Gent gran i atenció a la dependència	20,2
Aliments	2,6
Altres	1,6
Psicòleg	1,3
Salut	1,1
Violència de gènere	1,0
Advocats, serveis jurídics, ajuda tramitació documents	0,8

11.2. Valoració de l'atenció rebuda

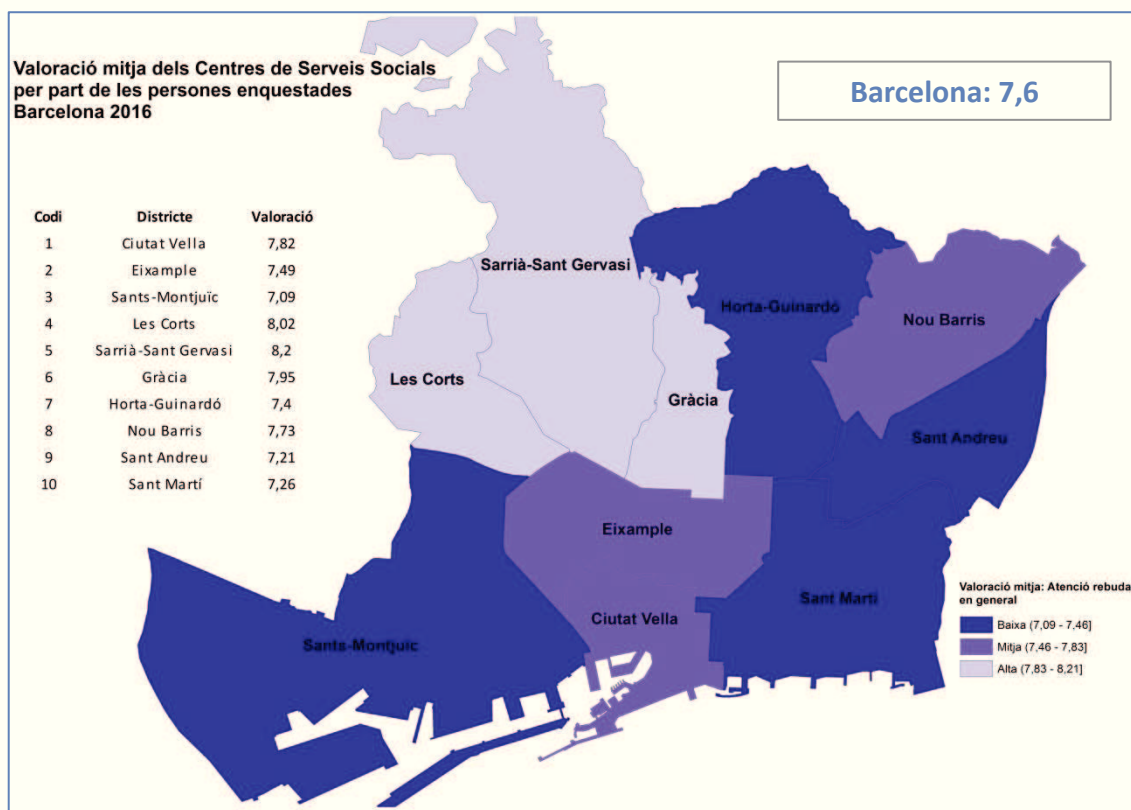
La valoració i satisfacció dels serveis té un doble objectiu. D'una banda, conèixer el nivell de satisfacció en relació als serveis oferts. D'altra banda, detectar aquells aspectes dels serveis que són millorables per tal d'oferir una major qualitat en l'atenció futura.

Hem dividit els aspectes valorats en tres grans blocs: l'atenció rebuda, la feina del personal professional i el procés de recepció i administració. Les persones enquestades són una part dels usuaris de més de 16 anys que van rebre, com a mínim, una atenció de l'Institut Municipal de Serveis Socials durant el període de l'estudi.

Pel que fa al nivell de satisfacció es demanava als usuaris que puntuessin de l'1 al 10 setze aspectes generals de l'atenció rebuda. Els resultats són 16 indicadors valorats en una escala numèrica que van del 0 al 10. La nota més alta correspon a la intimitat i confidencialitat en l'atenció (8,6) i l'amabilitat i respecte dels professionals (8,5). També superen el 8 la preparació i professionalitat dels treballadors (8,1) i el temps dedicat a l'entrevista (8,1). La satisfacció de l'atenció rebuda en general rep una nota mitjana de 7,6, tot i així un 9% dels usuaris valoren l'atenció per sota del 5. La nota més baixa és la que puntua el temps d'espera des de que es sol·licita la cita fins que es produeix, aspecte que es puntua amb un 6,8.

Per districtes, la satisfacció més alta en l'atenció rebuda correspon a Sarrià – Sant Gervasi, amb un 8,2. També es troben per sobre de la mitjana les Corts i Gràcia (cadascun amb un 8,0), Ciutat Vella (7,8), Nou Barris (7,7) i l'Eixample (7,5). Per sota de la puntuació mitjana es troben els districtes d'Horta-Guinardó (7,4), Sant Martí (7,3), Sant Andreu (7,2) i Sants-Montjuïc (7,1).

FIGURA 3: Valoració de l'atenció rebuda.

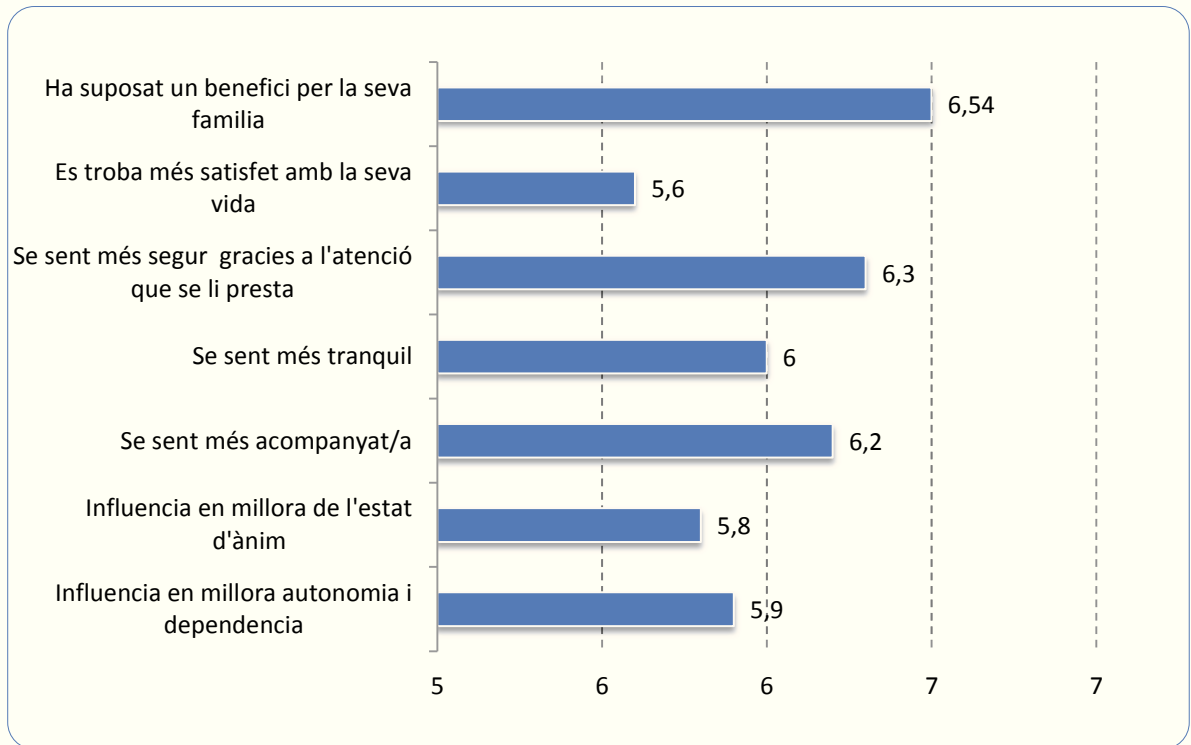
11.3. Valoració de l'impacte de l'atenció

L'última dimensió valorada ha estat la percepció de l'impacte que l'atenció professional ha tingut en diferents aspectes de les seves vides.

Les persones enquestades valoren amb un 6,54 de mitjana que l'atenció rebuda ha estat beneficiosa per a les seves famílies i més de la meitat valoren aquest impacte amb 7 punts o més.

El sentiment de tranquil·litat i seguretat també rep una puntuació de 7 o més punts pel 50% de les persones entrevistades.

GRÀFIC 48: Valoració de l'impacte de l'atenció

TAULA 16: Valoració de l'impacte de l'atenció

	Influència en millora autonomia i dependència	Influència en millora de l'estat d'ànim	Se sent més acompanyat/a	Se sent més tranquil	Se sent més segur gracies a l'atenció que se li presta	Es troba més satisfet amb la seva vida	Ha suposat un benefici per la seva família
Mitjana	6	6	7	7	7	6	7
Moda	5	5	8	8	10	5	10

BCN

Les condicions de vida de les persones usuàries
dels Centres de Serveis Socials a Barcelona

